

FOAIA POPORULUI

Prețul Abonamentului:

Pe un an 2 fl.
Pe o jumătate de an 1 „
Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu
și la toate birourile filiale de abonament.

Apare în fiecare Duminică

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada
Măcelarilor nr. 21).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr.,
a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Gălăgii ungurești.

Ungurii din sfatul lor cel mare din Budapesta au făcut ear' o gălăgie, cum numai la ei se pomeneste. S'au certat în parlament ca Țiganii, înjurându-se ca în codrii Bakonyului.

Și de ce? Pentru-că ministrii nu s'au dus la sărbătoarea oamenilor lui Kossuth, care au ridicat în Pesta un monument (peatră de amintire) pentru honvezii, care au murit în Buda la anul 1848 batându-se cu oștile împărătești.

Lucru stă așa, că la 1848 a fost o bătaie mare la Buda între oștile împărătești și ale lui Kossuth. În fruntea oștilor împărătești era ghinăralul Hentzi, ear' în fruntea rebelilor sta Görgey. Bătaia a ținut multe zile, până când oștile împărătești rupte de foame și oboseală au fost bătute de Unguri. Patru sute de ostași cu ghinărarul Hentzi în frunte au rămas morți pe câmpul de bătaie. După ce s'a făcut pace, a venit Înălțatul Împărat la Buda și a pus în cinstea acelor care au murit luptându-se pentru țeară și Tron un monument frumos de fer cu chipul Maicei Preceste, pe care este scris numele tuturor cătanelor, care au căzut. Aflăm și vre-o zece Români pe acel monument frumos.

Pentru Unguri a fost totdeauna acest monument un spin în ochi, în multe rânduri l-au aruncat cu ouă clocite și l-au batjocorit în tot felul.

Au cerut în gura mare în dietă ca monumentul să fie cărat de acolo, căci, vezi Doamne, ghinăralul Hentzi care a murit pentru Împăratul a fost un mișel, fiindcă s'a luptat contra Ungurilor. Împăratul nu a lăsat însă, ci a dat poruncă aspră ca monumentul să rămână acolo.

Acum ce s'au gândit Ungurii? Se facă și ei un monument pentru honvezii care au murit în Buda. Împăratul cu bunătatea lui nemărginită a iertat demult Ungurilor cele săvârșite de ei la 48 și i-a lăsat să-și facă și ei un monument în Buda.

Se înțelege, Ungurii n'au fost mulțumiți cu atâta, ci au cerut ca toată țeara să vină la monumentul honvezilor și să pună cununi. Oamenii Împăratului, care doriau pace au zis, că se învoesc și la asta, dar' să vină și Ungurii să pună cunună pe mormântul lui Hentzi.

Ungurilor li-s'a suit sângele în cap de nebunia ce i-a cuprins și n'au voit una cu capul să pună cunună pe mormântul împărătesc. Oamenii Împăratului li-au spus apoi cu blândețe: „Faceți ce vreți, dar' noi la mormântul vostru nu venim“.

Ungurii se făceau că nu le pasă și și-au sărbătorit punerea monumentului. Sărbătoarea a fost astă-vară, kossuthiștii au fost toți, cătane însă nu și nici diregători. Din pricina asta îi mânca ciuda, și acum a izbucnit în parlament gâlceava.

S'a sculat deputatul Apponyi, se ceară seamă dela ministri, de ce n'au venit și

ei la desvélirea monumentului, căci unde merg Ungurii trebuie să fie și ministrii ungurești. Ministrii nu se puteau duce, fiindcă Împăratul nu-i lăsa, dar' asta n'au putut-o spune în parlament, căci kossuthiștii înjurau și pe Împăratul. Ministrul a început a răspunde, „că teacă și că pungă“ și deodată întreabă pe Apponyi: D'apoi d-ta de ce faci aici gură, ar fi mai bine să taci, eu cel puțin am dat un zlot pentru monument, dar' d-ta n'ai dat nimic!“

Aici apoi s'a început gâlceava și s'au certat ca Țiganii, când arunci un crețar între ei. Încă nu s'a gătat cearta, și acum se mai injură prin gazete.

S'apoi oamenii acestia, care n'au minte nici cât un puiu, se ne stăpânească pe noi?

Ne va feri Sfântul!

DE-ALE POLITICEI.

În dieta din Budapesta ceartă ca la gura cortului. Noi Românii trebuie să stăm îngrijați, văzând cum se prădează banii țerii, și cum nouă tot numai temnița ni-se pune în vedere. —

Vrednicul Român și profesor dl Vasile Mangra din Arad e dat afară din slujbă, pentru-că își iubește neamul. Eată ce va să însemneze toate făgăduelile guvernului care s'a lăudat, că pe viitor va purta grije, ca Românii să capete și ei slujbe! Nici la un bine să nu ne așteptăm dela Unguri.

FOIȚA.

Deputațiunii Române.

Bravi eroi ai țerii mele
Cari pentru ea vă luptați,
Vă privește lumea 'ntreagă
Și de toți sînteți lăudați.

Se bucură tot poporul
Cel cu sânge de român,
Numai ceia mai suspină
Cari au cuget de păgân.

Lasă plîngă să suspine
Ear' voi poporeni strigați,
Să trăască cei cu nume
Lucaciu, Brote, Albin, Raț.

Să trăască tribuniștii
Să trăască-ai lor confrăți,
Să trăască românismul
Căci dușmanii sînt călcați.

Ear' voi pentru vitejie
Bravi nepoți ai lui Corvin
Primiți astă poezie
Dată de-un tîner Român.

Prin Ioan N. Grecu, Porcești.

POESII POPORALE.

Pișcă, bade, pe lelea
N'astepta să-ți zică ea,
Că-ar zice și i-e rușine,
Dac'o piști îi pare bine.

Du-mă, Doamne, și mă pune
Unde-i rachiul de prune,
Și scoverze, carne grasă
Și nevăstută frumoasă,
Ear' bărbatul nătarău,
Acolo-i de capul meu.

Dear' ști mândra că-s aici
'Mi-ar face pelea opinci,
Dar' mândra ști că-s la junci
Io-s în sat la buze dulci.
Eu aici, badea la junci
Ce mai dragoste-i atunci,
Eu p'aici, badea la deal
Ce mai dragoste 'nzadar.

Nici cu gândul n'am gândit
Cine m'a batjocorit,

Bureana dintre cepe
Și duduța dintre fete,
Rădăcina florilor
Și ciuful ficiilor.

Măriuță Mărioară
Gura ta cea porumbioară,
Mult mă chiamă dela școală
Vino-acasă și te 'n soară,
Lasă-te de 'nvătătură,
Vino-acasă și-mi dă gură.

Iuliu Holder, învățător, Ofenbaia.

(Din Zarand.)

Frunză verde lemn înalt
De când badea 'mi-a plecat
Furca 'n pod am aruncat.
De când badea 'mi-s'a dus
Trei fire pe fus n'am pus.
Frunză verde mărăcine
S'a dus badea nu mai vine,
Tuturor le pare bine,
Numai mie-mi pare rău
C'a fost puișorul meu.

Austria.

Mai e însă nădejde, că ceea-ce vedem azi petrecându-se în Austria, mâne-poi-mâne are să fie și la noi. Avem același Domnitor și mare ne este credința, că legea pentru alegeri, pe care a pus-o în vedere ministrul Taaffe pentru Austria, va s'o avem și noi. Atunci s'a gătat cu domnia ungurească. În Austria e vorba că tot omul ce știe carte are să fie alegheter. Ungurii de pe acum tremură.

Francia.

Flota rusească, cinci corăbii de război, se află acum în portul francez Toulon, reîntorcând visita de an a flotei franceze făcută în Kronstadt, Rusia. E grozav ceea-ce Francezii fac pentru prietenii lor ruși și aceasta mai ales ca să supere pe Germani și Italieni. Eată ce se mai întâmplă:

Orașul a fost splendid decorat. Pe cheiuri se afla o mulțime imensă de oameni. O divizie compusă din un încrucișător, pe bordul căruia se afla ambasada rusă și oficerii superiori, patru avisuri și 6 torpilori au plecat înaintea escadrei ruse și au întâmpinat-o la 9 și jum. oare a. m. Comandantul acestei divizii și dl Giers, atașat la ambasada rusă, s'au urcat pe bordul vaporului admiralului. Comandantul a urât bună sosire în numele ministrului de marină. El a zis, că aceste urări nu sunt numai ale marinei, ci ale Franciei întregi, precum admiralul Avelane în cursând va vedea. Admiralul Avelane a mulțumit în mod călduros.

Escadra rusă a ancorat în port în mijlocul unor manifestațiuni foarte entusiaste. Marinarii francezi strigau: „Trăească Rusia“. Marinarii ruși au răspuns: „Trăească Francia“. Musicile cântau imnul rusesc. Mulțimea saluta și făcea semne cu batistele.

Apoi primiri, petreceri de să te uimești. În aceeași vreme Țarul rusesc a vizitat o corabie franceză aflătoare în Danemarca.

România.

În regatul fraților noștri de peste Carpați urmează a domni ordinea și progresul. Tocmai s'au ținut manevrele, cu care ocaziune regele a fost tare bine primit în orașele pe care le-a cercetat. S'a dovedit, că armata română e în toată privința una din cele mai bine exercitate în Europa. Încele frații noștri tare mult se îngrijesc din cauza prigonirilor stăpânirii ungurești, întreprinse în contra celor mai harnici bărbați ai noștri. Deocamdată ei adună bani pentru a plăti speșele și pedepșele luptătorilor noștri.

Italia.

Ceea-ce fi supără mai tare pe Italieni este, că de când s'au stricat cu Francezii duc lipsă de bani. Pentru năcazul lor din lăuntru ei nu-și uită totuși de noi, frați ai lor, ci ocărăsc în foile lor pe Unguri, pentru-că se poartă atât de prost cu noi. Și e bine când are omul prieteni, ear' noi avem destui, numai cât să luăm seama, nu cumva cu făgădueli proaste, să fim trași de Unguri pe sfoară.

Spania.

Spaniolii sunt aproape de a se încăiera cu Marocco, o țeară în Africa. Întreaga Spanie este în ferebere și cere dela guvern să-și facă datorința.

Din țeara Moților.

„Tribuna“ primește din părțile Abrudului o scrisoare din care scoatem următoarele:

Acum, după-ce ziaristica maghiară vine cu fel și fel de insinuări perfide la adresa Moților și în special la adresa bravilor Buciumani, ne vedem constrinși a constata, cum antagonismul dintre Moți și Maghiari, despre Românii din alte părți avem date positive, că tot așa este, — antagonismul dintre aceste două popoare este atât de mare, că te cuprinde groaza.

Pe cel-ce vrea și dorește ca mileniul să fie sârbarea unui neam compromis

în mijlocul popoarelor arice din Europa, apoi un fel de bucurie drăcească îl cuprinde, când vede starea anarhică din patria noastră.

Și că nu grăim neadevăr vor dovedi faptele următoare:

Este adevărat, că pe Detunata au fost arborate două stindarde mari românești, când cu excursiunea „Kárpát-egylet“-iștilor identici cu „Kultur-egylet“-iștii. Dar' nu numai atât, ci și mai mult. Peste tot inteligență și popor român 'i-au încunjurat ca pe altceva. În Bucium-Cerb n'a voit birtașul român să le dea vin nici pe bani. Vrând pretorul să se adăpostească la o casă onorabilă românească până la sosirea subprefectului, Românul nu 'i-a permis. Cu toată opintirea marelui trădător Victor Barițiu și a satelitelui său Ioan Cioica, care au amenințat pe oameni chiar cu amende, dacă nu vor eși întru întâmpinarea „Kárpát-egylet“-iștilor, cu tot terorismul dezvoltat dela pretură, nu s'au aflat decât 11 nemernici, servitori și băieși de rind care având promisia că vor căpăta câte 1 fl., neștiind că ce are să fie, au eșit așa în vestminte ordinare, până în Bucium-Cerb, de unde căutau să fugă, dar' nu mai era puțință. Oamenii nici cai nu vreau să dea la Unguri pentru plată! Lucru foarte trist, însă adevărat. La bancheturi, la Detunata, Românii nu iau parte, încât a rămas ca de poveste, că vicecomitele a jucat la Detunata cu o servitoare ce se bucură în Bucium de cel mai trist renume. Că d-lor au respect de Moți o dovedește faptul, că au mobilizat trei posturi de gendarmi, și atât satele cât și Detunata au fost păzite ca pe vremea Tătarilor. Tot de atâta cinste s'a bucurat și prefectul în visitațiunea sa oficioasă.

O spunem șovinismului verde în față, că pe cât cunoaștem noi spiritul public la Români — și le garantăm, că foarte bine îl cunoaștem — poporul român de sub Coroana Sf. Stefan habar n'are de

Cântă cucul pe fântână,
Badea-'i dus de-o săptămână,
Mie-'mi pare că-i de-o lună.
Badea-'i dus de-o zi de două,
Mie-'mi pare că-i de nouă.

Ziua soare, noaptea nor,
Eu petrec lumea cu dor.
Ziua soare, noaptea stele,
Eu petrec lumea cu jele,
C'asa-au fost zilele mele.

Badea meu de peste deal
Ar veni și n'are cal,
Puse șaua pe-o găină,
Și veni și-așa prin tină.

Poruncit-a mândra mea,
Pe trei pui de rîndunea
Să mă duc seara la ea.
Eu napoi 'i-am poruncit
Că n'am vreme să mă duc.
Să iubească ce găsește,
La min' să n'aibă nădejde.

De nu 'ți-ar fi, mândră, dor,
N'ai veni după stobor
Dimineața 'n capul gol.

De nu 'ți-ar fi, mândră, milă,
N'ai veni după grădină
Seara și cu furca plină.

Măi, badiță, dela țeară
Haid la munte și te 'nsoară
Și mă ia, bade, pe mine,
Că am două coșuri pline:
Cel-ce e cu cucuruz
Stă demult cu fundu 'n sus,
Eară cel cu grâu frumos
Stă demult cu gura 'n jos.

Duce-m'aș cât aș vedea
Cu urit de n'aș sedea,
Uritul mă mână 'n lume
Dragostea capul 'mi-l pune.
De urit mânca-'l-ar focul,
'Mi-am lăsat țeara și locul.
De urit mânca-'l-ar para
'Mi-am lăsat satul și țeara.

Câte zile-'s într'un an
Atâtea năcazuri am,
Dar' ține-mă, Doamne, un an,
Să pun mâna pe dușman,
De-oiu trăi numai o lună,
Să trăesc în voe bună.

Culese de N. S. Mihăileanu.

Cântece ostășești.

I.

De când sunt și eu soldat
Doamne multe am învățat,
Acum știu să spun și-o miie
Povești de prin cătanie;
Vin' aicea ca răgută,
Chiar și ziua 'mi pare multă
De marșiren marș, einz, zvei
Nici noaptea odihnă n'ai;
Ziua mergi la muștră-afară
Seara haida la ișcoală;
Dacă școala s'a gătat
La nouă m'au vizitat;

Țarul. Hecuba este pentru el până și milleniul, de nas n'are să-l mai poarte nimeni mai mult în lumea asta, firește pe cât îl ajutorează puterile și simpatile numeroșilor sei amici, — pentru-că Românul, mulțumită lui Dumnezeu și șovinștilor, a ajuns deja la mintea cea din urmă a Românului, care este esența înțelepciunii practice: tot omul să-și tragă focul la oala lui. Românul are să se jertfească pentru mărirea numelui seu, dar' nu ca să înalțe neamuri străine. Când te ninge și te plouă ar fi o nebunie să nu-ți vezi mai întâiu de nevoile tale.

Știut să fie pentru totdeauna, că Românul nu cere grație dela nime, și că el se consideră pe sine de un popor aparte în regatul Sf. Stefan, e mare patriot, de tot mare, ține la moșia sa ca și la vieață, nu ține însă la prostiile altora cât de puțin.

Accea, că noi, vezi Doamne, n'am fi aceea ce Dumnezeu ne-a lăsat, un popor aparte, baștinăș în Europa, cu însușirile noastre proprii, ce ne disting de alte neamuri, ci că suntem numai o parte întregitoare a teribilului popor maghiar, vezi asta Românul nu știe, nu poate și nu vrea să o înțeleagă! Și nu Maghiarul poate fi capabil să schimbe astă credință a Românului.

Fiecare om, fiecare familie, ori-ce popor, prin virtuțile sale, din sēul seu, ridice-se până la al șeptelea cer, dacă-i dă mâna, dar' fiind un fleac, un nimenea, un imbecil, care strigi mereu, ia-l de sub mine că mă omoară! tu deasupra și tot tu de cătră pădure și ca vai de capul tău, apoi aci sosiți, nici o mirare, dacă ne vedem ajunși la mintea cea din urmă a Românului.

Făcut-a pân' acum neamul nostru destule fapte glorioase, cu care se laudă alții, de aci încolo ba mai ba.

A trecut alba dealul!

Grachus.

La jumătate la zece
M'am culcat sub țolu rece;
Și la trei ear' m'am sculat,
Până 'n ziuă-am tot lucrat;
Și să-mi crezi, iubite frate,
C'am luat zece pe spate,
Și de-mi crezi bine de bine
De nu rîndul la tin' vine,
Și când la tine sosește
Cu mai mult te dăruiește,
De nu-ți sînt toate curate
Te scoate la vizitate,
Fraiteru te vizitează,
Numai un bumb de lipsește
Peste obraz te lovește,
La căprar mergi a te plînge
El cu alta te atinge,
Filărul de mergi la el
Zice marș că ești mișel.

II.

Vai săracul de soldat
Dimineața s'a sculat
Și de pat s'a apucat,

Nașterea prințului român.

Asupra fericitului eveniment în casa regală română publicăm următoarele:

CAROL I.,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională,
Rege al României,

La toți de față și viitor sănătate:

Astăzi, prin binecuvîntarea înaltei prevedințe, princessa moștenitoare, iubita Mea Nepoată, a dat naștere unui fiu, care a primit numele de Carol.

Prin acest fericit eveniment, dinastia Mea capătă o nouă întărire și țeara încoronarea unei dorințe de atâtea-ori rostită în timp de o jumătate de secol.

Un prinț născut pe pămîntul României, crescut în mijlocul națiunii, peste care într'o zi este chemat să domnească, va fi legătura cea mai puternică între dinastia Mea și această scumpă țeară, căreia de douăzeci-și-septe de ani 'i-am consacrat silințele și cugetările Mele.

Nu Mă îndoiesc, că bucuria Familiei Mele va fi sărbătoarea întregii națiuni. Pe prințul nou născut îl încredințez cu mândrie dragostei și devotamentului poporului Meu iubit.

Dat în castelul Peleş, în ziua de 3 Octomvrie anul 1893.

Carol.

Actul de stare civilă a fost făcut de primarul Manolescu din Sinaia, în prezența regelui, a prințului Ferdinand, a ducesei de Saxa-Coburg și a consiliului de miniștri.

Au semnat ca martori dl Lascar Catargiu în calitate de președinte al consiliului de miniștri, și dl Al. Marghiloman, în calitate de ministru al justiției.

Micului principe s'a dat numele de **Carol**.

Imediat consiliul de miniștri a felicitat prin telegrame pe regina României, pe regina Victoria, pe princessa Iosefina, mama regelui, pe principele și princessa Leopold de Hohen-zollern și pe ducele de Saxa Coburg, tatăl princessei Maria.

În lipsa domnului N. Filipescu, care era absent din capitală, consiliul comunal al capitalei s'a întrunit de urgență și a lăsat următoarele hotărîri:

A decis să se trimită telegrame de felicitări regelui și reginei României, prințului Ferdinand și princessei Maria, princessei Iosefina, principelui și princessei Leopold de Hohen-zollern, principelui și princessei de Saxa-Coburg, pentru fericitul eveniment al nașterii prințului Carol. A votat un credit de 10.000 lei spre a se cumpăra un dar de botez din partea comunei, precum s'a urmat în 1870, cu ocazia nașterii princessei Maria.

*

Știrea despre nașterea principelui Carol a fost primită cu o nespusă bucurie de toate populațiunile în toate unghiurile țării. Atât în București cât și în alte orașe s'au dat câte 101 salve de tun. În toate porturile vasele au arborat stindarde de sărbare. În Galați încrucișetorul *Elisabeta*, pe lângă arborarea stindardului, a tras 101 salve de tun. Seara s'a iluminat în toate orașele din țeară.

*

În urma telegramelor, pe care M. S. regele le-a adresat diferiților suverani din străinătate, despre fericitul eveniment, depeși de felicitare din partea acestor suverani au fost adresate M. S. regelui. Asemenea au sosit la castelul Peleş mulțime de telegrame de felicitare din toate părțile lumii. Toate legațiunile străine din țeară au adresat telegrame de felicitare, prin intermediul ministerului român de externe. Legațiunile române din străinătate au adresat telegrame de felicitare cele de categoria I. direct regelui, ear' cele de categoria a 2-a, precum și consulatele prin mijlocirea ministerului de externe.

O depeșă din Sigmaringen vestește, că în urma știrii despre nașterea principelui Carol, drapelul român a fost arborat ieri pe castelul din Sigmaringen.

*

La o telegramă de felicitare, pe care au adresat-o soțiile domnilor miniștri M. S. regelui, cu ocasiunea nașterii principelui Carol, regele a răspuns următoarele:

„Am primit cu o viuă mulțumire bunele voastre urări; fericirea noastră este astăzi fericirea țării întregi, fiindcă viitorul seu este asigurat prin nașterea unui principe, în inima căruia vom sădi sentimentul de datorie și iu-

Tolu 'și-l-a 'mpăturat
Lepedeu pe el 'l-a dat,
Cătu-i perina de lungă
Mai depart' să nu ajungă.

III.

Frunză verde ca nalba,
Maică măculița mea
Acuma de mai vedea,
Ai jura pe Dumnezeu
Că eu nu-s feciorul tău.
Cum sosii aici pe loc
M'au desbrăcat de cojoc,
Mă puseră 'ndată jos
Și mă tunseră frumos,
Și m'au dus la magazină
Și-mi puseră pușca 'n mână,
Am primit păpuși purtați
Ce-au rămas de cialaltți,
Nădragi vineți și frumoși
Abia-i duc de petecoși,
Și 'mi-au pus vițel în spate
Și la brâu curele late,
Și m'au dus la igzițir
Să mă 'nvețe presentir.

IV.

Frunză verde de tăbac
Dar' căpraru-i mare drac,
Căci când strigă el haptac
Atunci trebuie să tac.
Frunză verde lemn de spine
A fost de mine mai bine
Când eram, mândro, cu tine,
Căci în loc de-a sta haptac
Eu te sărutam cu drag.

V.

Rosmarin mândru crengos
M'ai făcut, maică, frumos
Neamțului de bun folos,
Căci când îți eram mai drag
Neamțul m'a jurat sub steag,
Sub steagu 'mpăratului
Cu punerea capului,
Și și ziua și noaptea
Și 'n toată bună vremea
Jurământul 'l-aș lăsa
Dar' mă tem că m'oi usca.

Culese din gura unui soldat român dela regimentul Nr. 50 de Laurenția Ciorbea din Ponor.

birea de patrie. Fericiții părinți împreună cu mine mulțumim tuturor doamnelor de călduroasele lor felicitări.

Metropolitul-primat a fost în persoană la Sinaia pentru a prezenta felicitările sale familiei regale.

Metropolitul Moldovei și al Sucevei a adresat o telegramă dlui președinte al consiliului, care îi anunțase nașterea principelui Carol: „În acest moment, oarele 7 dimineața primesc telegrama dumnivoastre binevestitoare pentru fericița ușurare a principesei Maria, care astă-noapte a dat naștere unui principe. Vă rog să binevoiți a comunica unde se cuvine smeritele mele felicitări și urări de fericire pentru întreaga familie regală și pentru România”. M. S. regele a însărcinat pe dl președinte al consiliului să transmită mulțumirile sale înaltului prelat.

Atât de mare a fost ieri aglomerarea telegramelor de felicitări adresate din toate unghiurile țării familiei regale, încât direcțiunea telegrafelor a fost nevoită să trimită telegramele la Sinaia prin un expres.

S'au primit și expedit mai multe mii de telegrame.

Unii din reporterii „Timpului” mai comunică următoarele amănunte dela Sinaia:

Sâmbătă seara pe la oarele 10, principesa Maria a simțit ușoare dureri, cărora principesa n'a voit să le dea importanță, dar' care pentru persoanele prezente arătau, că momentul ușurării se apropie. Regele, care se retrăsese în apartamentele sale, a fost chemat lângă principesa Maria, mai pe urmă însă trecând durerile, toți membrii familiei regale s'au retras în apartamentele lor. La oarele 12 și jum. toți însă au fost sculați din somn prin știrea, că durerile au reînceput. După o oră, adică la ora 1 și 45 minute, fiind față și Dr. Playfair, principesa Maria a născut cu cea mai mare ușurință. Înainte de naștere regele telegrafează președintelui consiliului de ministri, că momentul ușurării principesei se apropie, ear' la oarele 2 și 5 minute din noapte, M. S. a trimis prima depeșă dlui L. Catargiu, președintele consiliului de ministri, prin care-i anunța fericitul eveniment. Cu trenul dela oarele 6 și 45 minute, dnii ministri L. Catargiu, P. P. Carp, general Lahovari, Al. Marghiloman și C. Olănescu au plecat la Sinaia.

Actul de naștere al principelui s'a făcut de primarul Manolescu din Sinaia. Era vorba să se facă după modelul actului de naștere al

regretatei principese Maria. D. N. Filipescu, primarul capitalei, fusese chiar chemat la Sinaia cu registrul actelor stării civile a familiei regale. D-sa n'a sosit la Sinaia decât la oarele 4 d. a., când se făcuse actul. Actul de naștere este foarte simplu. Pe registrul stării civile primarul din Sinaia a înscris pe tinerul principe Carol, fiu al lui Ferdinand, principe al României, și al principesei Maria. Principele este scris la nr. 55 între doi fii de săteni.

Îndată după naștere, micul principe Carol a fost cântărit. Principele cântărește 5 kilograme. Buletinul de astăzi anunță, că principele este de o perfectă sănătate. Putem adăuga, că principele Carol este blond și voinic.

S'a angajat pentru principele Carol o doică din Transilvania, de lângă Brașov, o femeie voinică și frumoasă, care a sosit la Sinaia cu două zile înainte de eveniment.

E probabil, că botezul se va face pe la 17 Octomvrie la Sinaia.

Ieri, la oarele 12, a fost un dejun la castelul Peleş, dejun la care au luat parte toți dnii ministri. Regele a ridicat un toast în sănătatea noului născut. După dejun principesele Victoria, Alexandra și Beatrice au plecat cu un tren special la Coburg. Regele, ducesa de Saxa-Coburg și dnii ministri au însoțit pe principese până la Predeal. Principesele, foarte emoționate la plecare, erau însoțite de d-șoara Momsen, de baronul Mundgen și de dl și d-na Rolfs.

Ziarul „Timpul” într'un articol de fond intitulat „Să trăească principele Carol” zice:

„Un viitor rege al României a văzut lumina zilei pe pământul românesc, sub bolta azurie a frumosului nostru cer, în mijlocul falnicilor Carpați. Șoaptele legendare ale Peleşului, mirosul îmbătător al brazilor seculari, poeticele povești ale munților noștri vor legăna copilăria sa; sunetul armonios al limbii românești va răsună la urechile sale; primele rugă, pe care le va înălța spre cer, vor fi rugile bisericii noastre naționale”.

SCRISORI.

Mult Onorate dle Redactor!

Te rog să binevoiești a face loc în coloanele prețuitei Voastre reviste epistolei mele, prin care voesc a-mi exprima mulțumita mea publică reprezentantului comunal Andreiu Da-

vidoviciu, care până acuma s'a arătat că ar fi Român, însă numai pe din afară, ear' acum s'a dat de gol că pe inimă-i a zăcut un diavol renegat și s'a făcut unealtă a șoviniștilor.

Că în adevăr e un mișel și un uitat de D-zeu, a dovedit-o cu ocaziunea când am trimis eu mica sumă de 9 fl. 20 cr. mult on. familiei a iubitului nostru apostol Dr. Vasile Lucaciu, pentru-că în loc de a ajutara și dînsul un scop românesc, s'a pus și a cerut ca eu să fiu pedepsit pentru-că am colectat bani pentru Dr. Lucaciu, și într'adevăr dl pretor a și venit în 26 August n. la noi în comună și m'a ascultat în afacerea aceasta, ear' în decursul pertractării Andreiu Davidoviciu sau mai bine nimerit Iuda cel fără de lege și suflet, ca să se arete patriot bun nu a voit nici să vorbească limba dulce a maicei sale, ci a stricat aerul vorbind sîrbește, neștiind să vorbească ungurește. Se înțelege de sine că respectivul în decursul pertractării s'a declarat că dînsul e pe deplin îndestulat cu libertatea ce există azi în Ungaria, și că toți trebuie să fim Unguri, locuind pe pământul Ungariei, și încă câte toate, însă dintre toate voesc a aminti numai aceea, că adresându-se către mine Iuda cel fără de lege și suflet 'mi-a zis că și eu și Lucaciu sîntem niște blăstemați, că de era Lucaciu om de omenie și cuminte, nu ajungea să fie închis, ear' vorbele ultime dl pretor le-a aprobat zicîndu-mi că acest brav econom (resp. Iuda) a avut atîta simț și iubire față cu patria, și a văzut că eu nu fac bine că trimit bani lui Dr. Lucaciu, ci 'și-a împlinit datorința de un patriot și m'a pîrît la d-sa.

Eu din parte-mi zic domnului pretor, că eu încă nu-s un trădător al acestei patrii, deși am trimis bani mult iubitului nostru apostol Dr. Vasile Lucaciu, pentru-că nici dînsul nu e un străin, din țeară străină, ci e un descendent al strămoșilor sei, care au alcătuit această patrie, pe când Davidoviciu, e un trădător al națiunii și limbii sale, și va rămâne un trădător pe veci, căci neputînd el să-și iubească națiunea sa și limba dulce a maicei sale, cu atît mai puțin va fi el în stare să iubească națiunea și limba maghiară.

Te asigur, domnule pretor, că națiunea română nu suferă nici o daună prin perderea unei insecte așa de mici cum e Davidoviciu, dar' nici națiunea cea maghiară nu va profita așa mult dobîndind un așa verme stricăcios, vorba Românașului, când s'a perdut cănele

Doine din Biharea.

Rău mă doare inima
De când m'o lăsat mândra,
Că mă doare nu-mi prea place
C'o să rabd nu am ce face,
Dar' cu asta mă mîngăiu
Că nu-s eu cel mai dintăiu.

Oare, mări, muri-oi oare,
Că inima rău mă doare,
Muri-va dracu muri
Pân' 'mi-a plăcea a hori,
C'o perit perirea mea
Și d'aici și d'airea.

Doamne, cum aș vrea să mor
Colo 'n luna lui cuprator,
Când s'or tăia spicele
Și-or hori fetele,
Să le știu toate cîntînd
Numai pe mândra plîngînd,
Pe mândra din cela sat
Că-aceea m'a înșelat.

Mândra mea frumoasă ai fost
Pân' nu te-ai băgat în post,
Mândra mea urîtă ești
De când așa greu postești,
Mândra mea urîtă-i fi
Toată vieța de-ai posti,
Căci de când m'ai înșelat
Trei posturi te-am blăstemat,
Și 'ncă mult te-oi blăstema
Că 'mi-ai mâncat inima.

De când nu mă mai iubești
În obraji îngălbinești,
Ear' de nu mă vei iubi
Zi pe zi vei gălbini
Pân' ce-odată vei peri.

Antoniu Popp.

Chiuituri.

Păsăruică mută-ți casa
Că vine badea cu coasa,
Păsăruică mută-ți cuibul
Că vine badea cu plugul.

Cine n'are dor pe luncă
Nu ști luna când se culcă
Nici noaptea cât îi de lungă.
Cine n'are dor pe vale
Nu ști luna când răsare
Nici noaptea cât îi de mare.

Arză-te focul de Neamț
De tiner m'ai pus pe lanț,
De tiner fără de mustață
Și 'mi-ai pus pușca pe brață
N'a, copile, de te învață,
Că de nu te-i învață
Multe pâlmi îi căpeta.
Când bătea ciasul la unu
Eram gata ca păunu.
Când bătea ciasul la doi
Eram gata amîndoi.
Când bătea ciasul la trei
Venia carte pe sub vii.
Când bătea ciasul la patru
Deșternea Neamțul la pat.
Când bătea ciasul la cinci
Mă desculța de opinci.

care-i mănca toate oule, sună, nu-i multă pagubă în ciuperci.

Ear' ție, domnule Davidoviciu, în fine îți zic, că tu pentru această faptă patriotică și conform ție potrivită, ca să nu rămâi nerăsplătit din partea patrioților celorlalți, fă-ți o petițiune unde vei ști tu, și cere să-ți dea o slujbă, însă nu unde va trebui să scrii că tu nu știi ungurește, ci să-ți dea o diplomă scrisă pe pelea unui patriot bun cum ești tu, și să te facă vânător pe mijlocul Oceanului Atlantic, să venezi după agitatari. Poți să-l duci cu tine și pe bravul învățător român Nicolae Pența, care și-a făcut pira pe ungurește, ca cu dînsul să-ți mai treacă de urt, ear' de-acolo atunci să vă reîntoarceți când însuși Árpád va veni să vă iee de mână și să vă aducă pe acest pământ pe care v-ați vîndut dulcea națiune română.

NB. Totodată poți lua cu tine și pe agenții politici T. și V. de aici din comuna Petruvasila, salariați cu 200 fl. și poți fi și tu partaș la suma aceea.

Trăescă Dr. Lucaciuc.

Data în Torontal-Petruvasila în 3/15 Septembrie 1893.

Al D.-Voastre cu toată cîntea
George P. Tențariu,
econom.

Onorată Redacțiune!

Sînt deja 5 luni dela sîrbarea chramului nostru bisericesc Înălțarea Domnului, când s'au adus în sfînta biserică a noastră niște cununi pe ale căror pantlici se află inscripțiuni ungurești; aceste cununi sînt acătate parte în altar parte pe pereții sfîntei biserici, ale căror inscripțiuni stau înaintea credincioșilor, așa că un creștin cu simț curat românesc vîind a-și înălța rugăciunile sale ferbinți către atotputernicul, vîind a delătura gîndurile lîmeste, vîzînd acea inscripțiune îi vine a fugi afară din biserică, ba sînt credincioși care dela atrnarea acelor cununi nici nu mai cercetează sfînta biserică, anume pentru-că preoții noștri, deși sînt patru la număr, sufer așa ceva în sfînta noastră biserică, oare cetînd dînsii ecteniile îndatinate nu le vine lor a-și uita liturgierul și a ceti de pe acele pantlici?

Atragem deci atențiunea ven. consistor din Caransebeș asupra preoților din Bozoviciu.

Bozoviciu, la 5 Octomvrie (23 Sept.) 1893.

Un creștin.

Cînd bătea cîasul la șasă
Mă scria Neamțu la masă.
Cînd bătea cîasul la șapte
Mă suia Neamțu pe trepte.
Cînd bătea cîasul la opt
Îmi tăia pîrul de tot,
Cînd bătea cîasul la nouă
Eram gata 'n haine nouă.
Cînd bătea cîasul la zece
Mă spălăm în apă rece.

Io pe deal mîndra pe vale,
Ba 'mi-o cunosc de pe poale,
Io pe deal mîndra pe șes
Ba 'mi-o cunosc de pe mers.

Frunză verde de pe spini
Nici nu vreau să știu de tîni,
Și frunză verde de gutui
Tot omul cu treaba lui.

Pentru ochi ca murele
Încunjur pădurile.
Pentru ochi ca florile
Încunjur fînațele.

Cînstite, domnule Redactor!

Coadă veacului

Într'adevăr am ajuns coada veacului ori cum se exprimă poporul mai bine „lumea de apoi”. Și eată pentru-ce. Era ca Duminecă în 22 August st. v. a. c. să se țină adunarea generală a învățătorilor din despărțemîntul tractului protopresbiterial gr.-or. al Dejului în comuna Gălgău, care a fost oprită din partea diregătoriei politice avînd la dispozițiune un grup de gendarmi. Lucrul s'a întîmplat astfel: Președintele cu vre-o cîțiva membri a sosit în Gălgău încă Sîmbătă în 21 August st. n. a. c. avînd a regula unele afaceri privitoare la ținerea adunării. Încă atunci coborîndu-ne de pe tren am vîzut un grup de 5 gendarmi înarmați din tălpi pînă în dinți mergînd înainte și cutrierînd stradele în sus și 'n jos. Președintele s'a și dus la notarul din loc Inceze Sándor ca să-l înștiințeze despre adunarea ce era să se țină în ziua următoare. La aceasta notarul a răspuns că adunarea nu va fi împedecată și că o să participe și dînsul.

Peste noapte s'au adunat membrii în număr de 17 din depărtări foarte mari fiind de însemnat, că tractul protopresbiterial gr.-or. al Dejului e cel mai împrăștiat, așa că întreg comitatul Solnoc-Dobâca ba și în comitatul Clujului se află câte o parochie, cu toate-că consistă numai din 25 parochii. Duminecă dimineața am participat cu toții la slujba d-zeească și cînd a fost la jumătate slujba vine și respectivul notar cu adjunctul seu, care după sfîrșit a cerut dela președinte programul după care se va țină adunarea și vîzîndu-l s'a exprimat că e *nagyon szép* (tare frumoasă). Împrăștiîndu-ne ca să dejunăm puțin și apoi imediat să ne adunăm laolaltă ear' în sf. bis. ca să începem la lucru, încă înainte de a ne aduna președintele Gregoriu Gavriș a fost avisat pe cale privată că mai mulți gendarmi sînt aici numai pentru noi. La aceasta numai decît dimpreună cu membrul Gavriil Goron, paroch și învățător în Muncel s'a dus la notar ca să se informeze despre aceasta. Notarul li-a arătat o telegramă dela protopretorul (fîsolgăbirul) din Ileanda-mare în care se zice: adunarea poporală română ținîndă acolo, numai decît s'o împrăstie cu forța gendarmilor ce-i are la îndemînă.

Președintele 'i-a reflectat că aceasta nu este adunare poporală română ci de învățători și 'i-a zis să telegrafeze îndărăt despre aceasta din oficiu. Ne-am apucat imediat de lucru.

Frunză verde doi bujori
Vai de maica cu feciori
Cum plînge de multe-ori.
Da maica cu două fete
Numa-odată și cu sete.

Leagănă-se bradu 'n munte
Fără vînt și fără boare
Fără leacă de rîcoare.
Ce te legeni, bradule?
Da io cum să nu mă leagăn
Că pe mîne 'n prînzul mare
Vin trei voinici să mă taie,
Trei voinici din Baia-mare.
Să mă taie 'n trei sfîrtae
Să mă pue pe trei care,
Să mă scoată 'n drum de țeară
Să mă facă-o temnișoară,
Temnișoara robilor,
Voea bună-a domnilor.
Temnișoară la voinici,
Supărare la părinți.

Cluj, 14 Octomvrie 1893.

Culese de Leco.

Abia după cuvîntul de deschidere și prezentarea unor acte, cînd am ajuns la ordinea zilei, se ivește notarul în mijlocul adunării și provoacă pe președinte cu telegrama în mînă ca să disolve adunarea, căci la din contră mai mulți gendarmi îi stau la dispozițiune. N'am avut ce face, ne-am supus protestînd cu toții. Poate-că va zice că pentru holeră. Dar' aceasta n'are loc, căci noi am fost numai 17, pe cînd într'un cupeu de tren sînt cîte 50 persoane laolaltă de prin toată lumea. După-cum se vede notarul a fost informat mai demult despre aceasta și ori el ori altul a denunțat fals protopretorului ca să se îmbuneeze că e adunare poporală română.

Deci dar' protopretorului nici nu-i bag de vină, pentru aceea îmi și permit a-i adresa următoarea întrebare: N'ar fi aplecat dl protopretor a publica numele denunțatorului fals și mincinos și a-l pedepsi totodată pentru-că 'l-a înșelat compromițîndu-l ca față cu 17 învățători să folosească atîția gendarmi? Ear' dumneata, domnule notar, n'ai putut să telegrafezi despre starea lucrului, cu atît mai virtos că dumneata în Gălgău ai crescut și răposatul tată al dîmnitale te-a învățat pe la școală cu banii de interese și azi tot de pe Români te îmbogățești și ingrași ca notar, căci din 4 comune ce ai numai 2 sînt mestecate cu Unguri, ear' cele 2 sînt curat românești.

În urmă strig: Bravo! Slava! Ura! ori-cărui denunțator fals care ați mîntuit patria de un mare pericol închipuit făcîndu-vă de rîs chiar și înaintea poporului de rînd.

Pășitul.

CRONICĂ.

Pentru Dr. Vasile Lucaciuc administrațiunea „Tribunei” a primit suma de 50 fl. dela domnul Dr. George Secoșianu din Visag. Suma aceasta s'a trimis d-nei Paulina Lucaciuc, soția întemnițatului.

Ungurii și gimnasiul român din Brașov. Așezămintele noastre de cultură sînt spini în ochii Maghiarilor. Unde li-se dă numai prilej bîrfesc contra lor și caută să ațite haita patriotică, ca să sbiere în toată țeara cum au mai făcut în atâtea rînduri că se vinde patria. Acum începe din nou un cor, „Erdélyi Hiradó” din Cluj. Eată ce scrie sub titlul „Colori naționale române la gimnasiul gr.-ort. din Brașov”: Unii școlari ai școalelor gr.-or. dinadins se încing în loc de brăcinar cu brîu roșu-galben-vînet. Dacă pe chipie (căciulă de student) nu mai pot purta *colorile României* fiind oprite, încep să le poarte dinadins pe trup, chiar acum cînd părinții țerii își bat capul (Bine că nu 'și-l sparg! Red. „F. P.”) în dietă cum s'ar pute nimici simțul rău în tinerimea română. Oala nouă își păstrează gustul dîntăiu. Uneltirile contra statului desvoltate și trecute cu vederea rămîn în viață și se desvoltă tot mai departe pînă la mormînt. Acela care în tinerețe este încîntat de colorile României, acela va păstra și în viață aceste simțăminte, și le va desvolta pînă la nebunie. Să nu înfrumșetăm lucrul zicînd că sînt numai studenți tineri. Școala dă tinerilor direcțiunea patriotică sau nepatriotică. Întroducerea colorilor României între școlarii gimnasiului român din Brașov și destrăbălarea eforiei și a corpului profesoral este o greșeală neiertată. Sărmani Unguri. Ne mirăm că nu ați oprit prin ordinațiune *curcubeul* pe pământ „maghiar”, fiindcă conține „colorile României”.

Înfrățirea română-slovacă. Slovaci văzând că prietenia între ei și noi în viitor va fi tot mai strânsă și spre a dovedi că înțeleg pe deplin însemnătatea acestei prietenii, au hotărât a-și trimite copiii lor la școalele unde vor pute învăța românește. Cu deschiderea anului școlar au venit doi băieți slovaci în Sibiu să învețe aci la gimnasiul săsesc; ear' pe anul viitor vor veni 10, parte în Sibiu, parte în Brașov. Ne bucurăm mult de această dovadă de dragoste dela frații nostri slovaci.

Telegrame oprite. Direcțiunea postală și telegrafică din Cluj nu a vrut să trimită telegramele trimise de „Tribuna” la 1 Septembrie n. foilor „Deutsches Volksblatt” (Viena), „Politik”, „Národní Listy”, „Obzor”, „Zastava”, „Narodnie Noviny”, „Agramer Tagblatt” și „Branik”. Depeșile amintite nu sânt altceva decât o dare de seamă despre procesul Repliciei. Așa se vede că telegraful unguresc se teme de adevăr!

Dokici, ministrul-president al Sârbiei, din cauză de boală și-a prezentat regelui petițiunea pentru demisionare.

Un cadavru a fost găsit zilele acestea pe țărmul stâng al Cibinului, la câțiva pași din sus de podul din suburbiul Ocnei. În cadavru a fost recunoscut un lucrător cu numele Stefan Kovács. Cadavru era jumătate în apă și jumătate afară și în obrazul drept se vedeau urmele unei lovituri puternice, ce părea că provine dela o căzătură pe un obiect tare. S'a stabilit, că nenorocitul beuse mult în seara premergătoare.

Încercare de omor asupra unui notar. În Satulung (Săcele) s'a săvârșit într-una din seriile trecute o înfruntare în cercare de omor asupra notarului Ioan Găvrus. Eată ce se scrie despre acest fapt: Aseară la 7½ oare, mergând notarul Găvrus dela primărie spre casă, l-au pândit urmărindu-l prin întunecul vre-o 3—4 făcători de rele. Aceștia apropiindu-se de el au slobozit mai multe focuri din revolverele, cu care erau înarmați; dintre gloanțele unul l-a nimerit în umărul drept, ear' altul l-a intrat în părțile pântecului din jos de stomac. S'a trimis îndată după gendarmi, dar' dintre cei 5 gendarmi, ce se află în comunele Săcelelor nu era nici unul de față, toți erau duși în serviciu. Fapta aceasta a făcut mare șvon în Satulung. Nenorocitul notar a murit din pricina rănilor. Făptuitorii nu s'au putut afla până acuma. Se vorbește însă, că au fost arestați trei inși, toți Români din acea comună, care sânt în prepus că ar fi urzit și săvârșit această faptă din răzbunare în contra notarului. Ar fi foarte trist, dacă s'ar dovedi aceasta.

Faptă a beției. Se scrie din Sânmihaiul-de-Câmpie: Ieri, Joi, în 12 c. l. întorcându-se dela țirgul de săptămână 4 domni bine chefuiți și anume Sándor Samu, notar cercual în Sânmihaiul-de-Câmpie, Thorocz-kay Jozsef, jude comunal în Sânmihaiul-de-Câmpie, Bernard Gyula, proprietar în Chi-ciudiu-de-Câmpie, și maghiaronul Nicolae Anghel, ficior de protopop românesc, în drumul către casă li-s'a răsturnat trăsura cu atâta putere, încât notarul Sándor Samu a rămas mort la moment, ceilalți mai fericiți s'au ales cu câte o lovitură grea de mână și picioare, parte cu câte o altă lovitură.

Bibliografie.

Cărți didactice.

Spre întrebuițarea în școale populare.

În ajunul începerii anului școlar 1893/94 ne luăm voe a recomanda atențiunii d-lor învățători spre folosire în școale, următoarele cărți didactice apărute în editura librăriei I. Ciurcu în Brașov și aprobate de ministerul ung. și de mai multe autorități și reuniuni confes. ale noastre:

1. **Abecedar de Mai mulți prieteni ai școlii.** Prețul unui exemplar legat 20 cr. În decurs de 4 ani, de când a apărut acest Abecedar, s'au trecut deja 3 edițiuni de câte 20.000 exemplare, în total dară 60.000. Aceasta e o probă dintre cele mai eclatante, că Abecedarul acesta s'a trecut într'un timp relativ mai bine decât ori-care din cele existente, ear' presa s'a pronunțat foarte favorabil despre el. Editura încă n'a cruțat nimic în privința aceasta.

2. **A doua carte de cetire de Mai mulți prieteni ai școlii,** leg. 28 cr. În decurs de 3 ani s'au trecut deja 3 ediții de câte 10.000 exemplare, în total 30.000 exempl. Cartea aceasta e o succesiune naturală a abecedarului prietenilor. Elementul descriptiv din abecedar fiind prea greu pentru anul prim de școală, s'a luat, considerare numai în cartea a doua. Aceasta se poate observa și în cele mai multe și mai răspândite abecedare germane. Deci lipsa elementului descriptiv nu se poate lua ca scădere, ci ca avantaj față de alte abecedare. Limbajul din aceste două cărți încă întrece cu mult limbajul din cele mai multe alte dela noi cărți de natura aceasta. Ambele aprobate de minister și de mai multe autorități confesionale ale noastre.

3. **Geografia și Istoria patriei cu elemente din Geografia și Istoria universală,** ambele de I. Dariu. Cea dintâiu 30 cr., a doua 20 cr. Ambele apărute în ediții nou corectate și îmbunătățite în toate privințele și aprobate de minister și de cele mai multe autorități confesionale ale noastre. Aceste două cărți azi trec de cele mai bune și mai răspândite printre cele existente.

4. **Elemente de fizică de I. Dariu.** prețul leg. 30 cr. Ediție nouă corectată și îmbunătățită. În scurt timp s'a trecut două ediții destul de mari, e aprobată de ministru și de unele autorități confesionale.

5. **Gramatica limbii românești de I. Dariu.** În decurs de 4 ani au apărut deja 3 edițiuni destul de mari. Gramatica aceasta e cea mai răspândită printre gramaticile existente, dovadă că e și mai bună decât celelalte.

6. **Abecedar pentru învățarea limbii maghiare de Francisc Koos și I. Dariu,** leg. 20 cr. În doi ani s'au trecut aproape 20.000 exemplare. E aprobat de minister și de unele autorități confesionale.

7. **Istoria biblică de George Ludu și I. Dariu,** leg. 30 cr. În doi ani au apărut deja 2 edițiuni de câte 10.000 exemplare. E cea mai bună din cele existente și aprobată de venerabilele consistoare din Arad și Caransebeș.

8. **Geometrie de Domețiu Dogariu și I. Dariu,** prețul 20 cr. Prin aparițiunea acestei geometrii s'au făcut bune servicii școlii primare, fiind singura carte de felul acesta la noi, acești de dincoace.

9. **Aritmetica, Partea I.,** cu numerii dela 1—20, și Partea II. cu numerii dela 1—100 de Dom. Dogariu și I. Dariu, fiecare

parte câte 15 cr. E cea mai răspândită în aritmetici și aprobată de minister și de autoritățile noastre confesionale.

10. **Elemente din biblie și din istoria bisericească pentru școalele populare de Ios Aron,** prețul 30 cr. Eată o carte tare c lipsă și demult așteptată de dñii învățători. Până aci cu mare greutate își făceau învățătorii preparațiunile din istoria bisericească din felurite manuale destinate pentru institut mai înalte de învățământ. Acum înlesnirea foarte mare. Întreg materialul cuprins în această carte este expus mai ales în biografi și aranjat conform cerințelor normativului școlar.

Deslegarea ghiciturii

din nr. 39 al „Foi Poporului”.

Dăm loc aici deslegării celei dintâiu ce am primit dela dl Dumitru Munthiu, notar cercual în Récse:

Deslegare la „Ghicitura” din nr. 39:

Dacă presupunem, că acei doi oameni pe lângă cele trei butoaie au mai avut barem un pîluc (trifter, tolcer), atunci ei au împărțit rachiul în modul următor:

Din butoiul cel de 10 ferii au turnat în cel de 3 și din acesta în cel de 7 de două ori după oaltă, așa că li-au rămas în cel de 10 patru, ear' în cel de 7 aveau șese ferii, au mai turnat apoi odată în cel de 3, din care au umplut pe cel de 7 rămânându-le în cel de 3 două ferii, după aceea au golit pe cel de 7 în cel de 10 în care mai aveau numai una, ear' pe cel de 3 în cel de 7, aveau deci în cel de 10 opt ferii și în cel de 7 două; nu li-a rămas deci alta decât să mai umplă odată pe cel de 3 și acesta să-l golească în cel de 7 după care procedură au primit în cel de 7 cinci ferii și în cel de 10 earăși cinci și de se vor fi împăcat și cu împărțirea butoaielor au putut merge liniștiți acasă, unde de bucurie că li-au succes să împartă rachiul fără gâlceavă, și l-au putut bea în tignă.

Deslegări nimerite am mai primit dela următorii cetitori iubii ai nostri:

Petru Molloiu din Bozoviciu, Melentie Poienariu din Beiuș, Dimitrie Albu din Roman-Bencec, Dumitru George din Gurarului, Augustin Pop Bociat din Brutiarul-superior, Gregoriu Miu din Alba-Iulia, Eliseiu Gabor din Cernatfalu, Paraschiva Dordea din Seliște, Ianăș Murariu din Timiș-Slatina, Ana Cherecheș din Babușiești, Nicolae Ardelean din Apateiu, Galateon Vasu din Făgăraș, Nicolae Fleșer, Augustin Cardos din Turtiu, Teodor Roman și Tăcaci din Ațel, Simeon Henegar din Sebeșul-săsesc, Ioachim Husa din Băla, Vasile Moldovan din Căpușul-de-Câmpie, Ioan Câmpian din Șaulia-de-Câmpie, Ioan Popa, Varnava Vetrică din Brașov, Ioan Seghișoran din Elisabetopole, Nicolae Agârbician din Cenade, Florea și Maria Maior, ficele drăgălașe ale dlui D. Maior din Muptinul-mic, Ioachim Muntean din Gurarului, Stefan Țarina, învățător în Păucinești, Nicolae Hociota din Seliște, Vizante Marcu din Galeș și dela Aurel V. Codrean.

Între deslegători s'a împărțit drept premiu novela lui Ioan Slavici „Pădureanca”.

Premiul l-a câștigat dl Dimitrie Albu, plugar din Roman-Bencec (comitatul Timișoarei) și s'a dat ordin administrațiunii să se expedieze cartea gratuit la adresa numitului abonent al nostru.

ECONOMUL

redactat de D. COMȘA.

Asigurările pe viață.

„Păstrarea e izvorul avuției; omul cruțător îmbunătățește soarta familiei sale și e în același timp binefăcătorul obștei“, zice învățatul Adam Smith. Și spune un mare adevăr. Vorba e numai, că păstrările sunt și ele de mai multe feluri: unele mai mult, altele mai puțin vrednice de urmat. Mulți știu cruța din toate ale lor, și isbutesc a aduna unele sume, pe care le păstrează în lada proprie ori le pun la vre-o bancă din apropiere, având, firește, dreptul a ridica ori-când și ori-cât din banii depuși. Și apoi e lucru cunoscut, că „banul e rotund“, merge ușor, mai ușor chiar decum a venit, avându-l la îndemână adesea cheltui, fără mare lipsă, în o zi cât ai păstrat săptămâni. Pentru aceea între toate felurile de păstrare, cel mai desvârșit este cel cunoscut sub numirea de: asigurarea vieții.

Foloasele acestui fel de păstrare au fost și sunt înțelese de aproape întreaga lumea învățată, care face întrebuințare de el, ear' noi datorie avem să propoveduim și poporului nostru binefacerile acestui așezământ adevărat creștinesc.

Asigurarea vieții e alcătuită în mai multe feluri, care ne dau puțința să o folosim în ori-ce împrejurări ale vieții, după bunul nostru plac. Așa d. p. ne putem asigura viața cu scopul, că la moartea noastră, familia ce o lăsăm după noi, să primească deodată o anumită sumă de bani gata, care sumă pe altă cale, poate nu puteam să 'i-o lăsăm moștenire; putem face asigurare *cu termin*, adică să plătim băncii cutăreia numai un anumit număr de ani anumite sume, ear' după trecerea anilor tocmiți, banca să fie datoare a ne da nouă în bani gata suma dorită de noi; făcând aceasta am urmat sănătoasei învățături de a aduna „bani albi pentru zile negre“, adică facem să ne bucurăm la bătrânețe de sporul muncii noastre; tot pe calea aceasta putem asigura ficelor noastre o zestre după dorință, d. p. am o fiică de 5 ani și aş dori ca la 18 ani să aibă o zestre anumită: fac contract cu o bancă, îi plătesc an de ani sume mici și dorința noastră la timpul seu se va împlini; tot așa băieților le putem asigura cheltueala la învățătură pe când le va sosi vremea și așa m. d.

Dintre toate aceste feluri însă, cel de mai mare preț este asigurarea pe *casul de moarte*. Spre dovedirea acestui cuvânt vom lua o pildă:

Să zicem, că doi tineri căsătoriți la vârsta de 28 ani încep să facă economisiri, păstrări, pentru familiile lor. Unul într'un chip, celalalt într'altul. Unul punând la o bancă spre păstrare, în fiecare

an, suma de 22 fl. 60 cr., celalalt asigurându-și viața pentru 1000 fl., pentru care banca ce 'l-a primit în asigurare îi va cere an de an câte 22 fl. 60 cr. Și să zicem că acești capi de familie mor după cinci ani. Cel dintâiu, care 'și-a depus numai banii lui proprii spre păstrare, va lăsa familiei o sumă de 128 fl. 18 cr., cu toate cametele ce va primi, urmașii celui de al doilea, care 'și-a asigurat viața, și a plătit an de an tot cât cel dintâiu, vor primi 1000 fl., pe cât s'a fost asigurat! Eată dar' ce mare deosebire. Sau să zicem, că moartea acelorași capi de familie se întâmplă la 20 de ani după începerea păstrării. Chiar și atunci urmașii celui asigurat pe viață vor primi mai mult decât ai celui alt cu 317 fl. 53 cr. Abia după 28 de ani se schimbă lucrul și plătește asiguratul peste suma, pe care o va primi dela societate.

Încheierea unui contract de asigurare pe viață e destul de lesnicioasă. Ca să știm ce am ave de făcut și cum să purcedem, n'avem decât să cerem dela o astfel de bancă deslușiri, și ea ne va trimite gratuit o tipăritură, unde vom afla toate deslușirile dorite. Între altele la asigurările pe viață se cere o adeverință dela medic despre sănătatea celui-ce dorește asigurarea; cheltueala cu medicul o poartă banca; bolnavi nu se primesc în asigurare.

Suma ce ne obligăm a o solvi băncii, este și ea mai mare ori mai mică, dupăcum va fi de mare ori de mică suma ce dorim să o primească urmașii la moartea noastră (după 1000 fl. plătești vre-o 22 fl., dacă ești sub 30 ani) și se numește *premiu*. Premiul se poate plăti odată pentru totdeauna ori an de an înainte sau în rate de jumătăți sau pătrare de an, sau și în rate lunare. Suma ce se vine să o plătim în un an, se zice *premiu anual*. Ratele mai mici se primesc ca părți ale premiului anual; dacă moartea s'a întâmplat în mijlocul anului, și noi am plătit numai jumătate din premiul anual, banca când va plăti urmașilor suma ce li-se cuvine, își va reține și jumătatea a doua a premiului de pe acel an, neplătită.

Pentru fiecare sumă plătită banca dă o *cuitanță*.

Premiile trebuiesc plătite la terminul lor; se dă însă îngăduire până la o lună după termin, ear' dacă nici în acest timp asiguratul nu-și plătește rata, societatea poate nimici asigurarea, perzându-și asiguratul dreptul la banii plătiți până aci. Este însă și puțința de împăcare: până la jumătate de an adică, se mai primește reînnoirea unei asigurări perdate, având însă asiguratul a-și câștiga un nou atestat medical, acum pe spesele lui. Dacă se va dovedi, că asiguratul a umblat cu documente false când a încheiat contractul cu banca, aceasta poate earăși nimici asi-

gurarea. Deasemenea nu e datoare a-și plăti suma, când asiguratul s'a omorît el însuși ori a murit în bătaie cu altul; când 'și-a grăbit moartea prin o viață destrăbălată, ori de a fost osândit la temniță de peste un an. Dar' nici chiar în aceste casuri nu se perd de tot sumele plătite, ci se poate primi înapoi o anumită parte a premiilor.

Și aici apoi se poate vedea, că acest așezământ mai are și o înfrurire morală asupra celor-ce au pășit pe drumul lui, silind adică pe asigurați să ducă o viață deplin cinstită, creștinească, dacă vor ca să nu-și pearză banii.

Am zis, că o parte a premiilor poate fi primită înapoi și de cei-ce-și perduseră altcum dreptul la asigurare. Această parte li-se dă lor din așa numita: „*rezervă a premiilor*“. Această rezervă a premiilor e un fond deosebit al băncii, din care asigurații pot primi împrumuturi la cas de nevoie.

Să lămurim nițel aci, ce este această rezervă de premii.

Premiile ce asigurații au să le plătească an de an băncii, se socotesc după *tabele de mortalitate*, din care se poate da cu socoteala, cam câți asigurați vor muri în acest an din cutare vîrstă, câți din cutare. Dacă am ști d. p. hotărit, că din 1000 de asigurați cu câte 100 fl. mor pe an 10, premiul ar fi 1 fl., pe care membrii ar trebui să-și plătească, mai adăogând ceva pentru cheltuealele de conducere a băncii. Socotind astfel, societatea ar trebui să încasseze tocmai atât în fiecare an, cât ar trebui să plătească pentru morții aceluiași an, și atunci polițele de asigurare nu ar ave nici un preț. Firește că între astfel de împrejurări, fiecare asigurat ar trebui să plătească an de an mai mult băncii; căci cu vîrsta se urcă și desimea casurilor de moarte, ear' cel din urmă asigurat (din mii de membri dintru început) ar trebui să plătească ca premiu tocmai suma asigurată, adică sută pentru sută. Vedem dar' ce greu ar fi acest fel de plată și nefiresc, fiind silit să plătești mai mult la bătrânețe, când mai nu poți câștiga decât în tinerețe, când poți mai mult. Pentru aceea oamenii cuminți s'au înțeles și învoit să facă astfel: Să plătească asigurații sume *mijlocii*, care apoi să rămână *aceleași* pentru întreaga viață. De aci urmează, că la început plătește asiguratul mai mult decât s'ar cuveni, ear' mai târziu prea puțin. Prisosul dela început trebuie deci rezervat (păstrat) pentru mai târziu, și aceste prisosuri, părți de premii, păstrate laolaltă se numesc: *fondul de rezervă al premiilor*. Înțelegem dar', că din premiul ce-l solvim noi băncii, o parte o mistue casurile de moarte, altă parte se folosește pentru coperirea cheltuelilor de conducere a băncii, ear' a treia parte intră în fondul de rezervă. De aci urmează, că nu-

mai cam a treia parte se poate imprumuta asigurătorilor, celelalte părți mistuindu-se an de an. Cu toate acestea, nici chiar întreaga parte ce cutare asigurat o are în fondul de rezervă, nu 'i-se imprumută toată, în folosul bine înțeles a lui însuși.

Încrederea, de care o bancă de asigurare vrednică este, o putem socoti după starea fondului ei de rezervă, care la o societate bine condusă trebuie să fie întotdeauna în stare a plăti și celui din urmă membru al ei suma ce o contractase, chiar și atunci când asigurări nouă nu 'i-ar mai veni deloc, când ar fi fost părăsită cu totul de câțva timp. Dar' ca să ne putem încrede mai mult în ele, toate băncile de felul acesta mai au și un *fond de garanție*, o sumă mai mare de bani, din care se poată coperi toate pierderile neașteptate ce ar fi întâmpinând.

*

Ca de încheiere facem o asemănare între *societățile pe acții* cum sunt toate băncile noastre, care imprumută bani, și între cele *mutuale*. Cele dintâi au în vedere folosul acționarilor lor, care au depus capitalul ce se dă ca imprumut pe dobândă și imprumutătorii n'au nici o putere asupra conducerii băncii. Când băncii îi merge rău, acționarii o pot dizolva sau trec la o altă bancă, cea-ce se zice fuziune.

Cu totul altfel e la băncile *mutuale*. Aci *asigurații* ca membri pot fi aleși în consiliul de supraveghere și pot avea astfel cuvânt asupra mersului societății. Temearea, că în ani răi pentru bancă, membrii ar fi siliți să plătească ceva pe deasupra, nu are loc, câtă vreme conducerea e sănătoasă.

Noi din parte-ne îndemnăm pe acei, care vor să între în contract cu astfel de bănci, să-și îndrepte privirile asupra băncilor dela noi din țară, care sunt bine conduse, pentru-că astfel de asigurări primesc de altfel și băncile din afară de țară, dar' sunt mai puțin făgăduitoare de chezeșie, și nu arare-ori putem perde totul, de cumva aceea bancă va cădea. Cele dela noi vrednicesc mai mult încrederea poporului nostru. *Ear' acum încheiând zicem: Cel-ce dorește să se folosească de cel mai deservit fel de păstrare pentru a lăsa familiei sale ceva la moartea sa, să-și asigure viața!*

E. Borcia.

Prăsirea pădureților de altoit.

Toamna este timpul cel mai potrivit de a ne agonisi pădureții de altoit, fie că-i prăsim din sămânță, fie că-i aducem din pădure și-i sădim în grădină.

Despre cum ar trebui să se purceadă, eată ce se zice în cârticica atât de populară „*Prăstrea pomilor*” de D. Comșa: Foarte păgubitor este, că țeranii aduc din pădure sau de aiurea pomi bătrâni, gheboși și crescuți ca vai de ei în umbra

copacilor. Este vorba de *pădureții* cunoscuți la popor sub numirea de „*pociumpi*” care, sădiți fiind în grădină, cresc anevoe și rămân pururea slăbuți, pe lângă că mulți din ei se ologesc și pier îngrabă. Eată pentru-ce: una tocmai fiindcă crescuse la adăpost, unde se gîșesc, alta fiindcă sunt prea groși și nu au decât rădăcini slăbuțe și puține. Prin punerea lor în grădină la soare și la vînturi, ei îmbrăncesc ușor și adese încep să bolească.

Dacă este tocmai să-i aducem din pădure, atunci să *alegem* numai și numai *fruntea*, adică pomișorii *îndeplin* sănătoși, *tinerei* și înzestrați cu *multe rădăcini subțirele*. Pădureții gheboși, slăburii, îmbetrâniți și mai groși ca degetul mijlociu sunt buni de aruncat în foc. În adevăr, decât pădureți, care se prind în silă, apoi se istovesc tocmai pe când ar fi să fie de folos, mai bine nimica!

Calea cea mai nimerită este și rămâne fără îndoială să *prăsim înșine pădureții* din simburii (sămânță), în cutare fașie a grădinii.

Simburii scoși din poame pădurețe sunt cei mai buni. „Care ce seamănă, aceea seceră”. Mănecând dela această zicală potrivită, firește că înțelepțește vom lucra alegînd de prăsilă numai poame cât mai coapte, mari și crescute în preajma soarelui. În lipsa de poame alese coala pe sprinceană, ne putem ajuta cu simburii dobândiți la facerea oțetului. Simburii seci, micuți, opăriți sau prea vechi nu sunt buni de prăsilă.

Sămēnatul se face toamna târziu sau primăvara pe dată-ce pămēntul s'a sbicit binișor.

Pămēntul se ingrașe mai întăiu cu *mult gunoiu putred*, apoi se sapă *adînc* cu hârlețul (arșeul) și se împarte în 2—3 straturi, 120 centimetri (4 urme) late și trase pe sfoară.

Simburii de mere și pere pot fi împrăștiați cu mîna, asemenea grăunțelor de grâu. Întruparea simburilor în pămēnt și netezirea acestuia urmează a se face cu grebla. Acum se pune pe straturi un *subțire* așternut de gunoiu mărunt sau cetină de brad sau tărîțe de lemn, care țin reveneală și întărie creșterea buruienilor. Cel mai puternic mijloc de a grăbi încolțirea este udatul straturilor de repetate-ori, mai ales în vreme de secetă. Buruienile se smulg cu rădăcini cu tot de câte-ori *încep* a năpădi. Pămēntul dintre pomișorii se scormonește frumușel cu săpăliga sau cu o custură. În vreme de uscăciune, pomișorii se udă din greu cu străcurătoarea, la a doua sau a treia seară. Udatul în arșița soarelui este strîns oprit. Omidele ce s'ar ivi pe frunze trebuie prinse și strivite fără amînare.

Cu chipul acesta putem dobândi sumetenie de pomișorii unul ca unul.

Ian să cerce țeranii noștri și se vor încredința, că prăsirea astfel făcută este ieftină, spornică și neasemēnat mai practică decât aducerea pociumpilor de prin tufișuri.

Simburii de prune și de cireșe ar trebui sămēnați în stare proaspătă, care după-ce s'au fost scos din poame; de unde nu, ei rēsar abia după un an și chiar după doi. Într'aceea pămēntul se va ține în curățenie deplină. Sămēnați fiind cu poame cu tot, peste vară sau toamna, ei încolțesc și rēsar de regulă în primăvara ce vine.

Nucile de prăsilă să fie îndeplin desvoltate și de soiu ales. Ele se implăntă una câte una la depărtarea unui lat de palmă. Pămēntul să fie săpat adînc și greblat.

De altcum prăsirea lor cum și a prunilor și cireșilor se face întocmai ca a merilor.

Vișinii ar trebui altoiti pe cireși pădureți, ear' *persecii* și *caișii* pe pruni pădureți. Persecii, care nu s'ar altoi, se prăsesc asemenea celorlalți pomi.

Prin *strămutarea pomișorilor* dintr'un loc într'altul, rădăcinile lor se rămuresc cu îmbelșugare, ear' micile trunchiuri prind putere și se îngroașe cu repejune. Drept aceea, pomișorii de un an se scot primăvara cu hârlețul, li-se retează rădăcinile pe jumătate prin un cuțit ager, apoi se sădesc asemenea rēsadului de legumi, firește în șiruri cât mai oable, 50 centim. (1½ urmă) departe unul de altul. Pămēntul, în care se sădesc, trebuie să fie săpat adînc, greblat și împărțit în straturi. Isprăvind cu săditul, pomișorii se udă din greu, mai târziu se sapă și earăși se udă, de câte-ori s'ar ivi trebuința. De se vor sădi din nou în primăvara următoare, cu atât mai bine.

Pomișorii astfel tractați și mai ales pomișorii sădiți în două rînduri se întăresc de minune. Cel mult trei ani de când cu sămēnatul, ei se pot altoi.

Când și de câte ori ar trebui arat?

Răspunsul la aceste întrebări atîrnă dela mersul timpului, soiul pămēntului și plantelor cum și dela împrejurările economice locale. Ne vom mărghini deci pe lîngă puține observări îndeobște.

Miriștea ar trebui arată fără amînare, cu deosebire în prevederea secetii și fiind pămēntul lutos, care în curēnd se înăsprește din seamă afară. Dacă urmează o a doua arătură în ajunul iernii, atunci miriștea se va ara cât mai în față, ear' dacă nu, cât mai adînc. Pe seama plantelor ce ce seamănă în primăvară, pămēntul ar trebui arat cât mai adînc în cursul toamnei sau și mai bine după-ce a început să înghețe. Această arătură poate fi îndeplinită chiar și pe când pămēntul este cam apătos, îngrijind firește

ca brezdele (brazdele) să fie culcate regulat peste olaltă, încât apa să nu se grămădească unde și unde.

Aratul se va repeți de câte-ori se ivește trebuința. Potrivit cu soiul plantelor de cultivat, virtușimea pământului și multe alte împrejurări, pământul se va pregăti cu ajutorul plugului în 2—4 rinduri. Astfel pe când ovėsul se împacă cu o singură arătură, mult doue, celelalte spicoase au trebuință de câte 2—3 și chiar 4 arături, cu deosebire fiind pământul virtos s'au încărcat de rădăcini.

Încât pentru cucuruz, napi (sfecle) cartofi și alte primăvăratice, este foarte potrivit a se ara pământul în 2 rinduri, odată în ajunul iernii și altădată primăvara înaintea sămănatului. Dacă din una sau altă cauză nu se poate ara de amândouă-ori, atunci mai recomandabil este a se ara toamna decât primăvara; căci pământul năsipos, arat fiind în primăvară, se înăsprește une-ori prin exaburirea grabnică, pământul lutos earăși adese perde frăgezimea dobândită în cursul iernii.

Pe când se ară, pământul să fie svântat, deoarece-ce fiind umed sau mocirlos chiar, și totodată cleios, el se învîrtoașe mai târziu peste măsură. Pământul năsipos se poate ara aproape ori-și-când.

Iernarea legumilor.

Iernarea legumilor până într'un târziu este un mijloc de câștig adese foarte însemnat. Ca dovadă amintim faptul, că legumile se scumpesc treptat, începând de toamna și până în ajunul recoltii viitoare. Economii, care știu deci, cum și unde ar trebui iernate, vor pute vinde legumile ce le prisosesc economiei propriie cu prețuri mult mai mari decât acei care se grăbesc a le scoate în piață îndată după cules.

Legumile se iernează în gropi sau bordeie, în cămări sau pivnițe. Lucru neapărat este un local uscat, aeros și scutit de ger.

În gropi se iernează cu deosebire rădăcini și tubercule (modălcii), cum sînt d. p. morcovii, țelerul, brojbele, cartofi și c. l. Groapa se face la un loc scutit de umezeală și furturi. Legumile se așează rînduri-rînduri în forma unui mormânt, care se îmblojește cu o groasă pătură de pământ uscat. În ajunul gerului se adaogă un înveliș de paie, frunziș sau pleavă. Mormântul se înzestrează cu un fel de horn (coș, bucin) de nule sau de scânduri așa, ca aerul proaspăt să aibă pe unde intra, ear' prisosul umezelii pe unde eș. Cât ține gerul și pe când aerul este umed, hornul rămâne astupat cu mușchiu.

Verzele (curechiul) mai răbdurii se pot și ele ierna afară, recoltate fiind cu

rădăcini cu tot. Ele se îngroapă una câte una până lungă căpățini. De-asupra se aștern paie lungi și pământ. După un metod mai nou, verzele se așează cu rădăcinile în sus, umplînd golurile cu țerînă sau năsip uscat și punînd de-asupra o pătură subțire de pământ, apoi paie sau alt asemenea material.

Bordeiul de iernat legumile este un fel de peșteră, întocmită din o groapă mare și un coperiș gros de paie, trestie, pământ și c. l. Coperișul se provide cu un mic horn de scânduri sau nule. La o mică depărtare de aria bordeiului ar trebui să se așeze gratii groase de nule, una ca legumile să nu zacă pe pământul jilav, alta și mai ales ca aerul, pus astfel în mișcare, să răsbată pretutindenea, întrînd pe sub ușe și eșind apoi pe horn deodată cu umezeala asudată.

Legumile mai gingașe, d. e. carfiolul, sălățile (șelățile, lăptucile) cu căpățină și c. l., trebuie iernate într'o cămară sau pivniță uscată și scutită de ger, șoareci și alte neajunsuri. Năsipul, în care se îngroapă rădăcinile legumilor, să fie mărunt și svântat. Umezeala și aerul stricat să înlătură prin deschiderea ușii și feres-tilor pe timp frumos și cald. În pivniță se pot ierna legumi de ori-și-ce soi.

Nutrirea rațelor.

Pe seama rațelor nimic mai priincios și mai neapărat ca apa. În lacuri, bălți sau altă apă, rațele găsesc nutreț care le prieste foarte bine. Unde nu ar fi altă apă, ne putem ajuta cu un vas larg îngropat până oblu cu pământul.

Puii de rață ar trebui hrăniți la început cu ouă vîrtoase și tocate mărunt în amestec cu miez de pâne, urzici, lăptucă (sălată, șelată) și alte verdețuri fragede. După vre-o săptămână, ouăle se vor înlocui prin cărnuri ferte și tocate mărunt, plumăni, ficat în amestec cu tărîțe opărite, napi (sfecle) sau cartofi ferți și c. l. Mai târziu li-se dă grăunțe înmuiate de cucuruz (păpușoiu, mălaiu), orz sau mazere. Verdețurile să nu lipsească. Hrana ar trebui dată pe zi de 3 ori, peste iarnă dimineața și după-ameazi. Rațele astfel ținute înaintează și se îngreșe mult mai repede ca de obicei.

Curățirea pělăriilor de pîslă.

Pělăriile murdare de pîslă (pěr) se curăță prin frecarea cu un petec de flanelă, care s'a fost înmuiat în spirt de țipirig (salmiac) subțiat cu apă caldută. Petecul se reînnoește pe dată-ce s'a mînjit. Urmează frecarea pělăriei cu o cărpă moale de in până-ce s'a svântat. În sfîrșit pělăria se netezește cu o perie moale.

ÎNȘTIINȚARE.

Vite de prăsilă rasa Pinzgau.

Avem onoare a vesti pe onorabilii membri ai „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”, că din primul transport de vite rasa Pinzgau, cumpărate în Pinzgau (Salzburg) cu scop de a se vinde între membrii reuniunii noastre, au rămas nevînduți 2 tauri, unul în preț de 185 fl., altul de 200 fl., precum și o vacă cu vițel mic (vițea) în preț de 260 fl. Mai departe marja concurență la vînzarea vitelor din primul transport ni-a îndemnat să mai procurăm spre scopul indicat mai sus 21 vițele de aceeași rasă. Transportul al doilea cu aceste va sosit aici în zilele proxime. Despre sosire, ziua vînzării și despre prețul aproximativ al fiecărei vițele nu vom întîrzia a înștiința la timpul seu pe membrii reuniunii noastre. Cu această ocaziune notificăm, că fiecare cumpărător este obligat a depune din prețul fiecărei vite cumpărate o anticipație de 20 fl., ear' restul se va soluți în trei rate și anume I-a rată la 3 Maiu 1894, a II-a la 3 Maiu 1895 și a III-a la 26 Aprilie 1896. În rata ultimă se compută și anticipația de 20 fl. Fiecare cumpărător pentru restul banilor este dator a subscrie o obligațiune provizută cu subscrierea a doi giranți siguri. Taurii și vaca se pot cumpăra dela noi ori în care zi, ear' prenotări pentru vițele se pot face la scrisul comitet până la ziua ce se va statore pentru vînzare.

Din ședința comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiuului”, ținută la 11/13 Octomvrie 1893.

Ioan de Preda,
vice-președinte.

Victor Tordășian,
secretar.

Recomandație.

„Brădetul”, institut de credit și economii, societate pe acții în Orlat, care pentru provederea sa cu o cassă de fer, a recurs la tînărul IOAN HODOȘ, primul Român fabricant de casse în monarhia austro-ungară, domiciliat în Sibiu, strada Văpsitorilor nr. 2, (Färbergasse Nr. 2), tocmai în zilele când și-a început și reuniunea noastră activitatea sa, — se simte foarte deobligat a mulțumi numitului domn pentru soliditatea, frumuseța, promptitudinea și relativ și ieftinătatea celei dintăiu casse de fer, făcută de domnia sa pe seama institutului nostru și nu putem din destul recomanda această firmă, pe care avem și o datorință națională de a-o sprijini, toți din toate părțile, dându-i spre efectuare tot felul de lucrări din resortul seu.

Orlat, în 10 Octomvrie 1893.

Direcțiunea „Brădetului”.

Știri economice.

Vînzarea vitelor de prăsilă „Pinzgau”. La 24 Septemvrie v. au sosit aici 29 capete vite de prăsilă, cumpărate prin dl Sabin P. Barcianu pe seama membrilor „Reuniunii române agricole din comitatul Sibiuului”, la fața locului în Salzburg. După-cum s'au putut încredința toți cei de față, nici-când nu s'au vîzut în Sibiu vite de prăsilă mai frumoase și în toată privința mai desvîrșite. Urmarea firească a fost, că în curs de abia 2 oare toate vitelile aduse au fost vîndute, afară de 2 tăurenci, deși prețurile au fost destul de mari, una tocmai că dl Barcianu a ținut să cumpere fruntea vitelor, alta fiindcă

spesele de transport ș. c. l. au pricinuit urcarea prețului. Din cele 29 capete aduse s'au vândut și anume: 1 taur cu 200 fl., 1 taur cu 185 fl., 3 vaci cu viței cu câte 160 fl., 15 juninci, unele de fătat, cu câte 190—240 fl. și 7 vițele de 5—7 luni cu câte 85—110 fl. Cumpărătorii au solvit la cassa Reuniunii câte 20 fl. din prețul vitei, având să plătească restul fără nici o camătă în 3 rate, la 3 Maiu 1894, 3 Maiu 1895 și la 26 Aprilie n. 1896. Transportul al doilea cu 21 vițele și juninci, așa știm, va sosi zilele acestea.

Atragem deci luarea aminte a membrilor Reuniunii asupra prilejului ce din nou li-se îmbie de a cumpăra vite de prăsilă decum nu se poate mai prețioase și de soiuri aveau ales. De altcum sorocul vânzării din nou, se va aduce la cunoștința membrilor pe calea sa. Într'aceea cei 2 tăurenci remași pot fi cumpărați și anume unul cu 200 fl. și altul cu 185 fl.

Vânzare de pomi. Domnul învățător N. Avram, vestitul cultivator de pomi, ne roagă să aducem la cunoștința cetitorilor, că d-sa are de vânzare 800 de meri nobili (altoiți), soiuri alese. Prețul unui pom este de 15 până 40 cr., potrivit cu mărimea. Pomii sunt bine desvoltați, 1—2½ metri înalți și cei mai mulți înzestrați cu coroane. Săditul poate urma acum de cu toamnă, când pomii se prind ușor, pe alocurea chiar mai ușor decât sădiți fiind în primăvară.

La primăvară va pune în vânzare 1000 perseci, soiuri bune, 1—2 m. înalți. Prețul cu împachetare cu tot: 10 bucăți 1 fl. 20 cr., 25 bucăți 2 fl. 50 cr., 50 bucăți 4 fl. 50 cr., 100 bucăți 8 fl.

Comandele cu ¼ parte din preț se se trimite sub adresa: N. Avram, învățător în Totvărada, cottul Arad.

Premierea cailor de prăsilă. Cu prilejul tirgului cailor de prăsilă ținut la 28 August v. în Sibiu s'au împărțit ca premii 200 fl. dăruiri prin ministrul de agricultură, cum și diplome de onoare.

În ale economiei peste tot și mai ales în ale prăsirei cailor, Sașii sunt mult mai pe sus decât Românii. Ca dovadă poate servi între altele faptul destul de trist, că între cei 17 prăsitori de cai premiați când cu expoziția amintită nu a fost decât un singur Român, Mateiu Mihai din Șura-mare, care a luat un premiu de 10 fl. pentru o mână de 1 an. Între cei 9 prăsitori împărțiți cu diplome de onoare nu aflăm nici un Român.

Starea economică în țeara noastră.

După știrile sosite la ministrul ung. de agricultură, seceta îndelungată a fost însoțită de o ploaie, care pe la mijlocul lui Septemvrie v. a căzut peste țeara întreagă. Napii (sfeclele) de zahăr și de nutreț s'au îmbunătățit în urma ploii amintite. Lucrările agricole și îndeosebi sămânatul tomnaticelor au mers și merg strună.

Cucuruzul însă a îndurat multă stricăciune, din pricina timpului umed și mai ales din a brumii, care a băntuit în comitatele de mează-noapte. Soiurile timpurii au dat roade bune, pe alocurea îmbelșugate chiar, ear' cele târzii au rămas verzi și abia acum se culeg. Recolta cucuruzului e felurită, pe alocurea îndestulătoare.

Păstăioasele și legumile s'au recoltat și pus la adăpost în cea mai mare parte. Ele au dat roade mărișoare. Varza (curechiul) este mai cu seamă frumoasă. Crastaveți și alte bostănoase au fost de ajuns.

Scoaterea napilor de zahăr și de nutreț este în curgere. Ei au dat roade aproape pretutindenea mănoase, ici colea foarte bogate.

Cartofii (crumpenele, picioicile, baraboi) au dat în multe locuri roade mai mari decum se aștepta. Aceasta se poate zice mai ales despre Ardeal, despre unghiul dintre Tisa și Murăș cum și despre ținutul din dreapta Dunărei, unde tuberculele (modălcile) au crescut mari și unde boala cartofilor (Peronospora) a eșuat puține pagube.

În urma ploilor pășunile s'au îmbunătățit așa că vitele au cu ce se hrăni.

Viile vor da roade slăbuțe; ele au pătimit de pârleală (Peronospora) foarte tare.

Sămână de arbori. Luându-se în privire, că proprietarii de păduri aduceau sămână trebuitoare din țări străine și că această sămână era scumpă și adese foarte rea, ministrul ung. de agricultură s'a îngrijit ca în viitor proprietarii de păduri să-și agonisească semințele de arbori trebuitoare prin inspectoratele reg. ung. de pădurărit. Pe-seama pădurilor de stat sămână se va cumpăra numai dela neguțătorii, care vor fi dovedind, că sămână este produsă în Ungaria.

Vite americane de vânzare. Ministrul reg. de agricultură aduce la cunoștința obștească, că din prisosul vițelor americane prăsite în școalele de viierit ale statului se vor pune în vânzare cu începere din 1894 următoarele soiuri: coarde (curpeni, cepuri, mlădițe) cu 8—14 fl. de 1000 bucăți, vițe înrădăcinate de altoit cu 20—30 fl. și anume *Riparia*, *Vitis Solonis*, *Ruprestis* și *Vialla*. Soiurile *Iaquez*, *York-Madeira* și *Othello*, care pot rămănea și nealtoite, se vor vinde și anume: coardele cu 8—14 fl., ear' vițe înrădăcinate cu 25—30 fl. de 1000 bucăți. Comandele trebuie adresate ministrului reg. ung. de agricultură până la 31 Octomvrie n.

Pipe scumpe. Cea mai prețioasă pipă se află în stăpânirea șahului (regelui) de Persia. Ea este împodobită cu numeroase petri nestimate și costă nu mai puțin de 1 milion fiorini. În Bruxela, capitala Belgiei, trăește căpitanul Krabbe, un vestit stringător de pipe, pe care nu le-ar vinde cu nici un preț. El a strâns cu mare trudă și spese adese de necrezut nu mai puțin de 5000 pipe din toate timpurile și țările și din material fel și fel: peatră, lemn, metal, sticlă și c. l. Un alt închinător al pipelor este moștenitorul tronului englez, principele de Wales, care și dînsul a strâns pipe din greu, deși însuși nu fumă decât țigări.

Despre viață și moarte. După spusele unui vestit ziar englezesc, an de an mor pe întreagă suprafața pământului 33 milioane de oameni, adică 91.554 pe fiecare zi, 3730 pe oră și 62 pe minută. Vîrsta mijlocie a oamenilor este de 38 ani. Un pătrar din populația globului pămîntesc moare până a nu fi atins vîrsta de 7 ani; jumătate, înainte de 17 ani. Din 10.000 de persoane abia una singură trăește 100 de ani; din câte 500 una până la 80 de ani și din câte 100 una până la 90 de ani. Oamenii căsătoriți trăesc mai mult decât cei necăsătoriți. Din 1000 de inși se află 95 căsătoriți. În Iunie și Decemvrie se încheie mai multe căsătorii decât în celelalte luni. Din numărul de 1000 persoane, care ajung vîrsta de 70 ani, se țin de tagma preoției 43, de a economiei 40, de a zilerilor 33, de a militarilor 32, advocați și ingineri sînt 29, profesori 27 și medici 24.

Din traista cu povețele.

Întrebarea 46. Vă rog să publicați dimpreună cu răspunsurile următoarele întrebări în „Foaia Poporului“:

1. Ce se înțelege în parlamentul german sub numirea pe deputați „selbatici“?

2. În Voivodina mai mulți inși au ținut găini de soiul „Langshan“; dîșii susțin, că carnea acestor găini ar fi viscoasă și fără gust. Este adevărat?

3. La Hvalite se zice: „Lăudați pe Domnul în strune, organe... chimvale răsunaătoare“ și c. l. Oare noi greco-orientalii din cauza sărăciei, opririi prin canoane sau din considerații tradiționale nu folosim musica instrumentală în biserici?

4. În Bănatul de mează-zi avem vite de munte, numite ardelenesti și pistrice (alb cu negru sau cu galbin, roșu, flori și c. l.), numite de Svițera. Care sînt identice cu rasa „Pinzgau“?

5. Economii mai avuți de aici îmbunătățesc pămîntul așa că cultivă mazere porcească și isbutesc mai bine decât prin ogor, pe lângă că folosesc mazerea la îngrășatul porcilor. Care e cauza și adevărul?

6. În grâu se află un fel de rod numit pe aici „pundri“, care se deosebește încâtva de boabele grăului, dînd naștere la pâine dulcie și albăstrie. Cum s'ar pute stîrpi acest rod?

7. La vacile lăptoase se face „spurcatul“ la fătare. Am aplicat căldură și umezeală, dar' țitele au rămas mici. Care e leacul sigur?

I. Miclea,
învățător.

Răspuns. Precum aiurea așa și în parlamentul german numirea ciudată de „selbatici“ se dă deputaților, care nu vor să se alature la nici unul din partide, ci merg de capul lor.

Este mică deosebirea între carnea găinilor îndatinate și a celor de soiul „Langshan“.

Canoanele bisericii gr.-or. nu opresc musica instrumentală; singura cauză este, așa ni-s'a spus, tradiția seculară.

Vitele de „Pinzgau“ se deosebesc prin o culoare mult puțin cafenie—roșie, tărcată pe spinare, pe sub foale și părțile învecinate cu alb și cap întotdeauna cafeniu—roșu. De altcum culoarea nu e totdeauna hotărîtoare. Vitele svițerane, de care faci amintire, foarte probabil, nu sînt decât corcitură, datorite vitelor indigene și multor rase străine (svițerane, olandeze și c. l.). Soiul „Pinzgau“ s'au adus aici în timpul mai nou din Salzburgia și Tirol.

Toate plantele, prin urmare și mazerea porcească (bobul?) slăbesc, unele mai mult altele mai puțin, pămîntul, în care se cultivă. Că mazerea p. ar fi îmbunătățind pămîntul mai tare ca ogorul, este o părere falsă. De altcum, mazerea și celelalte păstăioase slăbesc pămîntul mai puțin ca spicoasele, cucuruzul, napii și c. l.

„Pundri“ este o numire cu totul locală așa că nu știm apriat, de ce e vorba. În unele spice de seacă și de grâu se desvoltă un fel de grăunțe lungi, numite pe aici „coarne“ (lat. Claviceps purpurea Tul; germ. Mutterkorn), care se pot înlătura plivind spicele molipsite și trecînd prin trior sau ciur grăunțele de prăsilă. Coarnele acestea sînt otrăvicioase, date fiind vitelor sau galițelor.

„Spurcatul“ (lat. Mastitis) este un fel de aprindere de uger, datorită recelii, mulgerii năpraznice sau loviturilor. Un leac sigur nu este. Între mijloacele de îndreptare se numără: odichna, căldura, mulsul domol, nutrirea slabă, ungerea cu „glicerină“ sau untproaspăt.

Tirgurile din săptămâna viitoare după c. l. vechiu.

Luni, 11 Octombrie: Reghinul-săsesc, Saschiz, No-crish.

Joi, 14 Octombrie: Buza, Ighiu, Săsciori, Iacăşdorf.

Vineri, 15 Octombrie: Homorod-Ocland, Roşia-montană.

Sâmbătă, 16 Octombrie: Mănăradie, Iacăşdorf, Chezdî-Oşorheiu, Laslea, Monor, Murş-Oşorheiu, Petriş, Richişdorf, Rodna-vechie

Pretul mărfurilor.

Piaţa din Sibiu. Dela 7 Octombrie v. Grâu frumos 76 până 80 chilo fl. 5.20 până 5.80, grâu mestecat 70 până 74 chilo fl. 4.30 până 4.90, seacă 70 până 74 chilo fl. 3.20 până 3.60, orz 62 până 66 chilo fl. 3.60 până 4.—, ovės 42 până 48 chilo fl. 2.30 până 2.80 cucuruz 70 până 74 chilo fl. 3.90 până 4.40, málaiu 78 până 82 chilo fl. 4.— până 4.50, cartofi 68 până 70 chilo fl. 1.40 până 1.60 séménţă de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până 5.50, mazăre 76 până 80 chilo fl. 4.— până 5.—, linte 78 până 82 chilo fl. 8.— până 9.— fasole 76 până 80 chilo fl. 3.50 până 4.—, de păsat grâu 100 chilo fl. 15.20 până 15.60, făină nr. 1 fl. 15.—, făină nr. 3 fl. 13.40, făină nr. 5 fl. 10.60 slănină 100 chilo fl. 54.— până 56.—, unsoare de porc fl. 58.— până 60, sėu brut 100 chilo fl. 20.— până 22.—, sėu de lumini fl. 33.— până fl. 34.—, lumini urnate de sėu fl. 33.— până fl. 40.—, săpun fl. 20 până 30.—, fēn 100 chilo fl. 1.90 până 2.10, cânepă fl. 35.— până 37.—, lemne de foc uscate m. cub fl. 3.25 până 3.50, spirt p. 100 l. % 54.— până 57 cr., carnea de vită chilo 50 cr. până 63, carnea de vițel 46 până 54 cr., carnea de porc 44 până 48 cr., carnea de berbec 28 — până 32 cr., ouă 10 cu 20 până 22 cr.

Piaţa din Mediaş, 7 Octombrie v. Grâu frumos hectolitru fl. 5.— până fl. 5.25, grâu mestecat fl. 4.— până fl. 4.50, seacă fl. 3.20 până fl. 3.60, cucuruz fl. 3.50 până fl. 4.—, ovės fl. 2.20 până fl. 2.40 orz fl. 2.80 până 3.—, séménţă de cânepă fl. 6.— până fl. 7.—, séménţă de in fl. —.— până fl. —.—, fasole fl. 4.— până fl. 5.—, mazăre fl. 6.— până fl. 7.—, linte fl. —.— până fl. —.—, cartofi fl. 1.50 până fl. 2.— málaiu fl. —.— până fl. —.—, sėu brut 100 chilo fl. 20.— până fl. 24.—, luminări urnate de sėu fl. 36.— până fl. 40, unsoare de porc fl. 58 până 60, slănină fl. 48.— până fl. 49, cânepă fl. 30.— până fl. 33.— fēn fl. 1.80 până fl. 2.—, săpun 100 buc. fl. 20 până fl. 30.—, spirt pro hectolitru fl. 55.— până fl. 57.—, carne de vită chilo 44 până 48 cr., carne de vițel 40 cr. până 52 cr., carne de porc 44 până —, carnea de oaie fl. 36.— până —, ouă 5 cu 10 cr.

Piaţa din Făgăraş, în 7 Oct. v. Grâu hectolitru fl. 5.50 până 6.75; grâu mestecat fl. 4.25 până 5.— seacă fl. 3.20 până fl. 3.50; orz fl. 2.70 până fl. 3.—; ovės fl. 2.20 până fl. 2.50; cucuruz fl. 3.50 până fl. 3.80; mazăre fl. 5.— până fl. 6.— asole fl. 4.— până fl. 5.—; linte fl. 8.— până fl. 9.—; séménţă de cânepă fl. 5.— până fl. 6.— séménţă de in fl. 6.— până fl. 7.—; cartofi fl. 1.60 până 4.—; málaiu fl. 8.— până fl. 9.—; sėu brut 100 chilogrami fl. 22.— până fl. 21.—; lumini de sėu urnate fl. 41.— până fl. 44, unsoare de porc 100 chl. fl. 65.— până fl. 66.—; slănină 100 chilo fl. 52 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 22.— până fl. 26.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fēn fl. 2.50 până fl. 3.— carne de vită chilo 48 cr.; carnea de vițel 44 până 50 cr.; carnea de porc 38.— până 40.—; carnea de oaie 32 până 28 —; ouă 5 cu 10 cr

Piaţa din Blaj. Dela 7 Oct. v. Grâu, hect fl. 4.— până 4.50, grâu mestecat fl. 3.50 până 4.— seacă fl. 3.50 până —, ovės fl. 2.25 până 2.50 cucuruz fl. 2.— până 2.75, alac fl. 2.— până —, cartofi fl. 1.50 până 2.50, séménţă de cânepă fl. 8.— până —, fasole fl. —.— până —, carne de vită chilo 48 până — cr., carne de vițel — până — cr., carnea de porc 48 până — cr., carne de berbec 26 până — cr., 10 ouă cu 18 până 20 cr.

Cursul pieţii din Sibiu.

Din 7 Octombrie st. v. 1893.

Hârtie-monetă română . . .	Cump.	9.93	Venz.	9.98
Lire turceşti	"	11.30	"	11.40
Imperiali	"	10.05	"	10.12
Ruble ruseşti	"	1.31	"	1.30

LOTERIE.

Tragerea din 14 Octombrie n.

Budapesta: 21 83 51 89 71

Tragerea din 18 Octombrie n.

Sibiu: 52 24 75 70 59

Bursa din Budapesta şi Viena.

Din 7 Octombrie v. 1893.

Obiectul	Buda- pesta	Viena
Galbini împărăteşti	6.—	5.90
Napoleonul	10.03	10.05
100 mărci germane imp.	62.25	62.25
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Renta de aur ung. de 4%	116.—	115.80
Renta de hârtie ung. de 5%	—	—
Împrumutul căilor ferate ung.	121.—	122.—
Bonuri (obligaţii) rurale ung.	94.50	94.30
Bonuri (obligaţii) rurale croato-slavone	98.—	—
Obligaţiile pt. despăgubirea regalilor	99.75	—
Împrumut cu premiu ung.	150.50	150.25
Losuri pt. regularea Tisei şi Segedin.	142.50	142.20
Losurile aust. din 1860	161.50	161.—
Scrisuri fonciare ale „Albinei“	101.—	—

Bursa din Bucureşti.

Din 7 Octombrie v. 1893.

Obiectul	%	cump. lei
Renta română din 1875	5%	158.
Renta română amortisabilă	5 "	06.1/2
Renta română amortisabilă	5 "	—
Renta rom. (Rurale convertite)	6 "	—
Oblig. C. F. Române	6 "	102.—
Oblig. C. F. Române	4 "	—
Creditul fonciar rural	7 "	104.50
Creditul fonciar rural	5 "	90 3/4
Oblig. cassei pensiunilor fr. 3000	10 fr.	—
	V. N.	
Banca Naţională (ult. dividendă 84.45)	500	16.30
20 franci aur	—	20.01
Banca Naţională a României	—	—

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Dela 7 Octombrie v. 1893.

Sămînţe	Calitatea per Hect.	Preţul socotit d. 100 chigr.	
		dela	până
Grâu vechiu	75	—	—
Grâu dela Tisa	75	—	—
Grâu de Pesta	75	—	—
Grâu de Alba-regală	75	—	—
Grâu de Bácska	75	—	—
Grâu unguresc de nord	75	—	—
Săcară	70—72	5.65	5.80
Orz de nutreţ	60—62	6.10	6.40
Orz de vinars	62—64	6.65	7.25
Orz de bere	64—66	7.60	8.85
Ovės	39—41	—	—
Cucuruz bănăţenesc	75	4.90	4.95
Cucuruz de alt soi	73	—	—
Meiu (málaiu)	—	—	—
Hirişcă	—	—	—
Luţernă ungurească	—	44.—	48.—
Luţernă franceză	—	53.—	58.—
Luţernă roşie	—	65.—	73.—
Oleu de rapiţă (rafinat)	—	37.50	38.50
Oleu de in	—	56.—	56.25
Unsoare de porc de Pesta	—	55.—	55.50
Unsoare de porc dela țeară	—	—	—
Slănină svētată	—	—	—
Slănină afumată	—	52.—	53.—
Sėu	—	36.—	37.—
Prune	—	—	—
Miere brută	—	—	—
Miere galbină străcurată	—	—	—
Ceară de Rosenau	—	—	—
Spirt brut	—	17.—	17.50
Drojdițe de spirt	—	19.—	19.50

Calendarul săptămânii.

Zilele	Calendarul vechiu	Calendar. nou	Soarele
	Dum. a 21-a d. Ros., gl. 4, sft. 10.	rės.	ap.
Dum.	10 Muc. Eulampie	22 Cordula	6 36 5 52
Luni	11 † Apost. Filip	23 Ioan Capis	6 37 5 50
Marți	12 Mcii Prov. și Tarach	24 Rafail Arc	6 39 5 48
Merc.	13 Mcii Carp și Pavel	25 Chrisant	6 41 5 46
Joi	14 † Cuv. Paraschiya	26 Amand	6 43 4 44
Vineri	15 Muc. Lucian	27 Sabina	6 45 4 42
Sămb.	16 Muc. Login	38 Sim. și Iuda	6 46 4 40

Redactor responsabil: Ioan Russu Șirianul.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA“

ÎN SIBIU,

fundată în anul 1868

[1051] —4

asigurează prelungă condiţiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc şi exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viaţa omului în toate combinaţiunile, precum: asigurări de capitaluri pe cazul morţii şi pentru termnuri fixate, de zestre şi de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauate prin foc	Sume asigurate pe viaţă
în a. 1869—1889 fl. 753,907.07	în a. 1869—1889 fl. 604,695.42
în a. 1890 " 59,643.77	în a. 1890 " 44,195.08
în a. 1891 " 51,752.38	în a. 1891 " 48,316.91
în a. 1892 " 48,911.78	în a. 1892 " 57,791.88
Suma fl. 914,215.—	Suma fl. 754,999.29

1,669.214 fl. 29 cr.

Conform bilanţului pentru 1892 fondurile de rezervă şi garanţie se urcă la
686.795 fl. 44 cr.

Prospecte şi formulare se dau gratis.

Desluşiri se dau şi oferte de asigurări se primesc prin Direcţiune în Sibiu, (Strada Cislădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale şi principale în Braşov (H. Hermann), Cluj şi Arad, precum şi prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

BETIA

se vindecă prin **Antibetin**, întrebuințat cu rezultat strălucit în o mulțime de cazuri. *Nenumărate mulțumite primite dela cei vindecați se trimit franco la cerere.* Fiind fără ori-ce gust, se poate da pățimașului de beție și fără știrea lui. 1 dosă costă **2 fl. 20 cr.**, 1 dosă dublă pentru morbul învechit, **4 fl. 40 cr.** trimițându-se suma din urma și se trimite franco în toate țerile. Se capătă la farmacia „La Vultur”, Lugoj, nr. 112, Bănat. [2229] 3—20

La „Institutul Tipografic” în Sibiu se află de vânzare:

TABLOUL „CONFERENȚEI NAȚIONALE”

În mărime 33×50 cm.

Cu prețul de fl. **1.60**, ear' cu trimiterea prin postă fl. **1.70**.

PORTRETUL DOMNULUI Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

La „Institutul Tipografic” în Sibiu se află de vânzare:

PORTRETUL dlui Dr. Vasile Lucaciu.

Un tablou în mărime de 38×28 cm.

Prețul 50 cr.

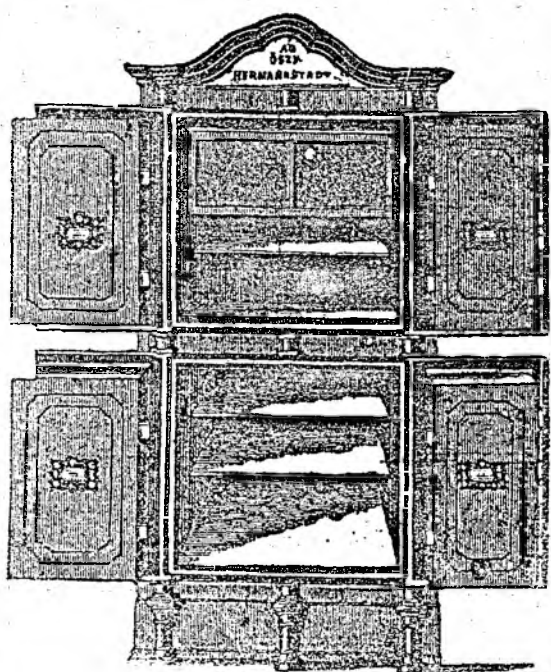
Iere, Pești de mare, Conserve de Pești

Cipar în gelée prima, tare extra . . .	butoiaș fl. 4.— v. a.	1/2 butoiaș fl. 2.35 v. a.
„ „ „ tare . . .	3.75 „ „	2.20 „ „
„ „ „ mijloc. tare . . .	3.50 „ „	2.10 „ „
Cipar (-Roll) în gelée (fără oase) cam 25 porțiuni . . .	butoiaș „	4.50 „ „
Scumbrie în gelée (numai părți de mijloc) . . .	„ „	2.50 „ „
Scumbrie „Bismarck” (fără oase) în sos picant . . .	„ „	2.10 „ „
Scumbrie ff pentru fript, cel mai bun pește de Marea-Ostică . . .	„ „	2.10 „ „
Rollmops (tot un soi de scumbrie), cam 40—45 într'un . . .	„ „	2.10 „ „
Scumbrie grasă ff, marinată cu ceapă și cu sos de mustar . . .	„ „	2.10 „ „
Scumbrie-Matjes englezești, prima, 30—40 bucăți . . .	„ „	2.10 „ „
Scumbrie burduf, olandeze, cam 30—35 bucăți . . .	„ „	2.10 „ „
Scumbrie de delicatețe în cel mai fin sos englezesc de mustar, 120—140 bucăți . . .	„ „	2.10 „ „
Sardine rusești de corcană, în sos picant . . .	„ „	1.75 „ „
Anchovis din Christiania, cu zarzavaturi de Nord adevărate . . .	„ „	2.75 „ „
Scottine (scumbrii mici de delicatețe), 80—100 bucăți . . .	„ „	2.75 „ „
Mreană-cipar (friptă în sos), se ține foarte bine . . .	„ „	3.50 „ „
Sardine în ulei, cele mai bune în coli postal cu 9 mari, sau 16 mici cutii . . .	„ „	4.50 „ „
Silds pentru pofta de mâncare, fără oase . . .	butoiaș „	4.50 „ „
Sardele de Brabant din 1890, calit. cea mai bună . . .	„ „	6.20 „ „
Neunaugen din Elbing, se ține foarte bine . . .	„ „	4.40 „ „
Țir (Sprotten) de Kiel, lada cu 160—200 buc. fl. 1.20 2 lăzi = 1 coli postal . . .	„ „	1.75 „ „
Iringă afumată (Bückling) de Kiel, 40—45 în lădiță . . .	„ „	1.50 „ „
Scumbrie ca Salm, mare, grasă, afumată, (se ține foarte bine) în lădiță . . .	„ „	2.25 „ „
Cipar afumat („Spickaal”), prima calitate în lădiță . . .	„ „	7.50 „ „
Salm, afumat, „Scheibenlachs” (ceva nou), în 4 cutii cu 15—20 bucăți; la cumpărare de 4 cutii . . .	„ „	4.25 „ „
Iore din Ural, sure, boabe mari, foarte dulci 1 chilo . . .	„ „	3.75 „ „
„ „ „ boabe mijlocii 1 chilo . . .	„ „	3.25 „ „
„ „ „ Alasca (nou de tot), gustul celui de Astrachan 1 chilo . . .	„ „	3.75 „ „
Pești de mare proaspeți, Morun de mare, Batoc, Cabliau, o lădiță . . .	„ „	2.— „ „

Se trimite franco la ori-ce postă din Austro-Ungaria, nevdmuit, cu rambursă.

Philip Richard Peters în Altona (Holstein).

[1955] 9—10

Fabricat în țeară!

Ces. și reg. privil.

Prima fabrică de casse ardelenescă.

Existând de 12 ani, premiată cu mai multe distincțiuni a lui

A. Géza Öszy,

Quergasse Nr. 39,

SIBIU,

Hechtgasse Nr. 40.

recomandă

Cassele și cassetele sale de fier pentru păstrat bani, cărți și documente

sigure contra focului și spargerii

de construcție proprie a ei și putând fi deschise numai de cumpărătorul însuși. Diferite forme și mărimi, cu prețuri mai ieftine, decât asemenea produse din alte fabrici.

CASSELE

sunt expuse vederii cercetătorilor în localul fabricii.

[1316] 36—

Prețuri curente ilustrate se trimit la cerere gratis și franco.